

Materiały wzorcowe z obszaru języka angielskiego dla nauczyciela uczącego w klasach I-III opracowane w ramach projektu: "Szkoła ćwiczeń Galileo w Nakonowie", nr POWR.02.10.00-00-3005/19, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

The sky is the limit na lekcjach angielskiego

Autor: Joanna Klemba

Spis treści

Wstęp	3
Część I. Kompetencje uczniów i nauczycieli	4
1. Charakterystyka małych uczniów	4
2. Charakterystyka nauczyciela małych uczniów	5
3. Kompetencje kluczowe a nauczanie języka obcego w edukacji wczesnoszkolnej	9
Część II. Organizacja pracy z uczniami	12
1. Organizacja lekcji i sposoby zarządzania klasą	12
2. Indywidualizacja procesu nauczania języka obcego	17
3. Sposoby monitorowania i oceniania postępów językowych małych uczniów	23
Część III. Praktyka czyni mistrza	30
1. Warsztat pracy nauczyciela języka obcego	30
2. Zestaw sprawdzonych strategii w nauczaniu małych uczniów	34
3. Pomysły na realizację przykładowych tematów	55
Zakończenie	66

WSTĘP

Do you speak English?

Chyba nie ma osoby, która przynajmniej raz w swoim życiu nie usłyszała powyższego pytania. Współczesny świat wymaga od nas znajomości języków obcych. Im wcześniej rozpocznie się naukę języka, tym łatwiej i szybciej można go opanować. Wiadomo doskonale, że nauka przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy dziecko jest nią żywo zainteresowane, gdy uczy się i bawi jednocześnie.

Tak rozumianej nauce służy niniejsza publikacja.

Oddaję w Państwa ręce podręcznik, który stawia sobie za cel wsparcie nauczycieli chętnych, by towarzyszyć dzieciom w wieku 6-10 lat w nauce języka angielskiego. Napisałam go w oparciu o obserwacje własne, poczynione podczas praktyki nauczyciela języka angielskiego. Uwzględniłam w nim kompetencje kluczowe, których kształtowanie ma zapewnić wszechstronny rozwój osobowości i umiejętności uczniów.

Część I. Kompetencje uczniów i nauczycieli

Nauka języka obcego dzieci w wieku 6-10 lat powinna pobudzać i wspomagać ich rozwój fizyczny, intelektualny, psychiczny, społeczny, estetyczny, moralny i duchowy.

Chcąc efektywnie rozwijać podstawowe sprawności językowe, rozbudzać motywację do nauki języka angielskiego u uczniów oraz kształtować postawę szacunku wobec dorobku kulturowego własnego i innych narodów, nauczyciele nie mogą zapomnieć o specyfice edukacji wczesnoszkolnej.

1. Charakterystyka małych uczniów

Nauka dzieci w młodszym wieku szkolnym może przynosić ogromne sukcesy językowe. Należy jednak pamiętać, że najmłodszy uczą się w inny sposób niż starsi uczniowie lub dorośli. Dzieci uczą się dzięki rozumieniu pewnych sytuacji, a dopiero później poprzez rozumienie konkretnych słów, zwrotów zdań, czy w końcu dłuższych wypowiedzi. Zrozumienie to wypływa z ich życiowych doświadczeń i zachowań, umiejętności głębokiego poznania przy pomocy zmysłów oraz z niezwykle bogatej wyobraźni. Nauczyciele kształcenia wczesnoszkolnego powinni tak dobierać metody i techniki pracy, aby wykorzystać naturalne potrzeby uczniów oraz ich zdolności i umiejętności.

Dzieci w wieku 6-10 lat, rozpoczynając naukę języka obcego, posiadają wiele atutów, ułatwiających przyswajanie go. Ich słuch w tym okresie jest bardzo wrażliwy, a narządy mowy na tyle elastyczne, że po odpowiedniej liczbie ćwiczeń są one w stanie rozróżnić i wyartykułować wszystkie głoski nowego języka. Ponadto uczniowie z łatwością przyswajają sobie modele intonacyjne charakterystyczne dla języka angielskiego.

Pierwsze lata szkolne przypadają na intensywny rozwój dzieci pod względem fizycznym, emocjonalnym, intelektualnym i społecznym. To czas, kiedy uczniowie chętnie poznają i starają się przestrzegać zasad postępowania oraz często darzą dużym autorytetem swojego nauczyciela. Możemy wówczas zaobserwować proces kształtowania się u naszych uczniów wewnętrznej dyscypliny oraz odpowiedzialności za swoją naukę i za miejsce, w którym przebywają (ławka, sala lekcyjna, szkoła).

Wraz z rozwojem intelektualnym i emocjonalnym wydłuża się zdolność koncentracji oraz poprawia umiejętność zapamiętywania mechanicznego i logicznego. Dzieci z niezwykłą łatwością uczą się piosenek, wierszyków, wyliczanek i prostych dialogów. Mają wielką potrzebę ruchu i ekspresji, dlatego tak chętnie uczestniczą w grach i zabawach, wykazując się dużą kreatywnością.

Nauka języka obcego nowożytnego może stanowić dla uczniów pasjonującą przygodę, która odkryje przed nimi piękno i bogactwo nowego języka oraz innej kultury. Nauczyciel może – i powinien – być ich przewodnikiem. Tym bardziej, że kształtująca się wówczas osobowość dziecka wymaga stworzenia poczucia bezpieczeństwa. Każdy uczeń potrzebuje akceptacji, zrozumienia, empatii, cierpliwości i życzliwości nauczyciela, który przez uśmiech, przyjazne gesty i pokrzepiające słowa, umożliwia mu kroczenie ścieżką sukcesu oraz pozytywnie wpływa na kształtowanie poczucia własnej wartości i wiary we własne siły.

2. Charakterystyka nauczyciela małych uczniów

Kształcenie dzieci może być niezmiernie satysfakcjonujące, ale każdy, kto twierdzi, że proces ten sprowadza się jedynie do zabaw i gier, jest w błędzie. Rola nauczyciela nie ogranicza się jedynie do kwestii umiejętnego przekazania wiedzy. Jesteśmy przede wszystkim pedagogami, którzy powinni być dla swoich podopiecznych autorytetami. Nieocenioną pomocą w zdobywaniu szacunku dzieci są konsekwencja i sprawiedliwa postawa wobec nich. Nauczyciele muszą być świadomi wyzwań i trudności, jakie mogą napotkać i odpowiednio się do nich przygotować.

Czy naprawdę jestem na to gotowy?

Jeśli chcesz uczyć dzieci angielskiego, ponieważ uważasz, że jest to łatwe, to nie jest to praca dla Ciebie. Nauczanie dzieci wymaga dużej dozy kreatywności i energii. Mali uczniowie zawsze będą potrzebować Twojej uwagi i codziennie będą Cię zaskakiwać. Najprawdopodobniej poczujesz się wyczerpany po każdych zajęciach, ale, co najważniejsze, również bardzo szczęśliwy.

Przygotowanie kluczem do sukcesu

Nigdy nie popełniaj błędów polegających na pojawianiu się na zajęciach bez pomysłu na ich przeprowadzenie. Przygotowanie jest niezbędne, głównie dlatego, że będziesz musiał przygotować dużo materiałów. Doświadczeni nauczyciele są w stanie improwizować całą lekcję, używając tylko tablicy i kilku markerów. Po co jednak ryzykować zajęcia, które okażą się koszmarem dla nauczyciela i nudnym doświadczeniem dla jego uczniów? Zły dobór zadań lub mało atrakcyjne ćwiczenia obniżą zainteresowanie uczniów lekcją, a w konsekwencji uczynią cele edukacyjne niemalże niemożliwymi do osiągnięcia.

Spróbuj zaspokoić wielorakie inteligencje

Uczniowie mają mocne i słabe strony, a najlepszym sposobem na wykorzystanie ich atutów czy udzielenie efektywnej pomocy jest uwzględnienie ich stylów uczenia się lub inteligencji wielorakich. Są dzieci, które uczą się poprzez słuchanie. Są też takie, które lepiej zapamiętują, patrząc na obrazki, przedmioty lub nauczyciela. Są też tacy uczniowie, którzy najefektywniej uczą się, wykonując ćwiczenia ruchowe.

Źródło: <https://brainly.pl/zadanie/8921079> (27-12-2021).

Nie pozwól im się nudzić

Jeśli dzieci się nudzą, nie są uważne i nie przyswoją treści prezentowanych przez nauczyciela. Spraw, żeby nauka była wciągająca i przyjemna. Kiedy przez dłuższy czas siedzą w ławkach i koncentrują się na zadaniu, wyciągnij ich z miejsc i zaproponuj inną aktywność. Nigdy nie powinny siedzieć przez cały czas trwania zajęć! Używaj realiów lub rzeczywistych przedmiotów w klasie. Nie polegaj wyłącznie na kartach obrazkowych, bez względu na to, jak są kolorowe lub duże.

Żonglowanie aktywnościami

Zajęcia mogą obejmować śpiew, taniec i skakanie, pisanie, czytanie, słuchanie... Stosuj naprzemiennie różne formy pracy i aktywności, np. po cichej pracy indywidualnej, wykorzystaj te zadania, które wymagają działania w ruchu.

Bądź przygotowany na kontakt z rodzicami/opiekunami

Kiedy pracujesz z dziećmi, musisz również wchodzić w interakcje z ich rodzicami. To od ich nastawienia i zaangażowania są w dużej mierze uzależnione sukcesy dydaktyczne małych uczniów. Rodzice i opiekunowie mogą być nieocenionym oparciem dla dziecka, dodatkowym bodźcem do rozwijania poczucia własnej wartości oraz źródłem motywacji we wczesnych latach szkolnych. Dlatego istotne jest, żeby byli na bieżąco informowani o przebiegu nauki swojego dziecka. Nauczyciel może tego dokonać w formie ustnej lub pisemnej. Poniżej przedstawiam wybrane sposoby zaangażowania rodziców:

- konsultacje,
- wysyłanie wiadomości do rodziców za pomocą dziennika elektronicznego,
- zeszyty/karty współpracy z rodzicami (oferta wydawnictw językowych),
- organizowanie lekcji otwartych,
- prezentacja dodatkowych zadań, utrwalających materiał lub poszerzający nauczane treści,
- zaproszenie rodziców na przedstawienia w języku angielskim,
- prezentowanie prac i osiągnięć uczniów.

Zbierz arsenal materiałów

Kiedy uczysz dzieci języka angielskiego, niezbędne jest posiadanie pudełka z materiałami, które można wykorzystać w każdej chwili. Przydatne przedmioty to: para kości, fiszki, puste arkusze bingo, małe zabawki (piłki, samochodziki, zwierzęta itp.) oraz kukielki.

Pamiętaj, że nie chodzi tylko o gry i filmiki

Każda gra lub czynność powinna być ukierunkowana na określony cel nauki. Uczniowie nie przychodzą na zajęcia tylko, żeby się pobawić lub oglądać filmiki.

Ucz w kontekście

Lekcje powinny być zaplanowane zgodnie z celami nauki, a słownictwo, gramatyka i reagowanie językowe przedstawiane za pomocą kontekstu zrozumiałego i atrakcyjnego dla uczniów. Nie wypisuj na tablicy długiej listy słówek do zapamiętania. O wiele ciekawszą formą pracy będzie nauka w kontekście (np. wprowadzając angielskie nazwy produktów spożywczych, porozmawiaj z dziećmi o posiłkach i preferencjach żywieniowych).

Utrzymuj motywację uczniów

Utrzymanie zaangażowania i motywacji małych uczniów na każdej lekcji jest niezmiernie ważne. Kiedy dzieci są zmotywowane, uczą się szybciej i efektywniej. Jest to również istotne z punktu widzenia nauczyciela – kiedy dzieci są zaciekawione lekcją, prowadzący boryka się z mniejszą liczbą trudnych zachowań i problemów z dyscypliną.

Gdy dzieci dorastają, niektóre gry i zajęcia przestają je interesować. Dowiedz się, co ich stymuluje do działania. Jaką muzykę lubią? Co lubią czytać? Jakie sporty uprawiają? Którą gwiazdę sportu podziwiają? Pisanie pytań do wywiadu dla ich idola będzie o wiele bardziej interesujące niż zwykła lista pytań w czasie teraźniejszym.

Uśmiech i poczucie humoru

Pamiętaj, aby przygotowywać lekcje zabawne, interesujące, czasem nawet śmieszne (np. prezentowanie dialogu przy pomocy pacynek z zastosowaniem modulacji głosu). Jeśli potrafisz

być naturalny w stosunku do uczniów i umiesz pokazać im swoje poczucie humoru, szybciej zdobędziesz ich zaufanie i stworzysz przyjazną atmosferę w klasie.

3. Kompetencje kluczowe a nauczanie języka obcego w edukacji wczesnoszkolnej

W roku 2006 Parlament Europejski określił listę ośmiu kompetencji kluczowych wraz z ich definicjami, obejmującymi właściwe elementy wiedzy, umiejętności i postaw:

1. komunikacja w języku ojczystym,
2. komunikacja w językach obcych,
3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje w dziedzinie nauki i technologii,
4. kompetencja informatyczna,
5. umiejętność uczenia się,
6. umiejętności społeczne i obywatelskie,
7. duch inicjatywy i przedsiębiorczości,
8. wrażliwość i ekspresja kulturowa.

Źródło: <https://images.app.goo.gl/JVYohWiRcgA3CjQM7> (27-12-2021).

Co niezwykle istotne, powyższe kompetencje są ze sobą sprzężone, a każda z nich koresponduje z kreatywnością, umiejętnością krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, kierowania emocjami, oceny ryzyka oraz przejawiania inicjatywy. Są one nabywane m. in. na drodze obowiązkowej edukacji, w celu przygotowania uczniów do ich dorosłego życia, w szczególności życia zawodowego.

Języki obce odgrywają zasadniczą rolę w rozwijaniu kompetencji kluczowych. Strategie polityki językowej krajów europejskich za cel kształcenia języka innego niż ojczysty stawiają:

- osiągnięcie przez uczącego odpowiedniego poziomu w czytaniu ze zrozumieniem, rozumieniu ze słuchu oraz wypowiedzi ustnej i pisemnej w dwóch językach obcych,
- zdobycie kompetencji interkulturowych,
- zdobycie zdolności uczenia się języków.

Wszystkie wyżej wspomniane sprawności językowe łączą się z kompetencjami kluczowymi, a w szczególności dotyczą:

Komunikacja w języku ojczystym	Zdolności wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie oraz językowej interakcji w odpowiedniej i kreatywnej formie w pełnym zakresie kontekstów społecznych i kulturowych.
Komunikacja w językach obcych	Sprawności rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania i pisanie oraz zdolności mediacji i rozumienia różnic kulturowych.
Umiejętność uczenia się	Zdolności organizowania własnego procesu uczenia, indywidualnie oraz w grupach, odpowiednio do własnych potrzeb, a także ze świadomością metod i możliwości.
Umiejętności społeczne i obywatelskie	Kompetencji osobowych, interpersonalnych i międzykulturowych oraz wszelkich form zachowań przygotowujących do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

<p>Wrażliwość i ekspresja kulturowa</p>	<p>Doceniania znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i emocji za pośrednictwem szeregu środków wyrazu.</p>
--	---

Propozycje aktywności kształtujących kompetencje kluczowe wraz z ich szczegółowymi objaśnieniami znajdują Państwo w **III części** niniejszej publikacji.

Część II. Organizacja pracy z uczniami

Planowanie i przebieg każdej lekcji wymagają przygotowania różnorodnych metod, technik i form pracy oraz ich dostosowania do zainteresowań, upodobań, potrzeb oraz możliwości uczniów. Można skorzystać z gotowych propozycji, twórczo adaptując i modyfikując je w miarę potrzeb i chęci. Scenariusze zajęć można znaleźć w poradnikach czy chociażby książce nauczyciela, dołączonej do niniejszego kursu. Niezliczona ilość dobrych przykładów znajduje się ponadto na portalach oświatowych, forach oraz blogach prowadzonych przez nauczycieli z całego świata.

1. Organizacja lekcji i sposoby zarządzania klasą

Niezwykle istotnym czynnikiem, wpływającym na skuteczne prowadzenie zajęć z dziećmi, jest zastosowanie trwałych procedur nauczania (rozpoczęcie i zakończenie lekcji, rozgrzewka). Zapewniają one sprzyjające warunki do nauki oraz umożliwiają rozwój samodzielności uczniów. Uczniowie czują się bardziej bezpiecznie, jeśli są w stanie przewidzieć kolejne etapy lekcji i znają oczekiwania nauczycieli. Warto zatem ustalić z dziećmi zasady postępowania na lekcjach języka angielskiego oraz prowadzić zajęcia w przejrzysty dla nich sposób.

Istnieje wiele procedur, które można wykorzystać na lekcjach.

Różne formy pracy w klasie

Lekcja języka angielskiego na pierwszym etapie edukacyjnym powinna być zaplanowana tak, aby w jej toku znalazło się dużo ćwiczeń o zróżnicowanych formach. Zastosowanie szerokiej gamy ćwiczeń będzie związane z pracą wszystkich uczniów, pracą w zespołach, parach, a także z pracą indywidualną. Miejmy jednak na uwadze fakt, że uczniowie na początku swojej szkolnej przygody często nie potrafią pracować w parach czy grupach.

Gry, zabawy czy zadania zawierające element rywalizacji mogą wywołać silne reakcje emocjonalne, nad którymi uczniom nieraz trudno zapanować. Warto zatem stopniowo wprowadzać te formy, korelując je z rozwojem emocjonalnym dzieci.

Pamiętajmy, że w zespołach lub parach dzieci mogą sobie pomagać, np. przez wzajemne sprawdzanie swoich odpowiedzi. Dodatkowo praca w parach zapewnia dłuższą interakcję w ćwiczeniach komunikacyjnych. Nauczyciel ma wówczas możliwość sprawowania kontroli i udzielania pomocy potrzebującym uczniom. Dzieci można dobierać w pary lub zespołu według płci, klasowych przyjaźni lub przypadkowo, w zależności od sytuacji na lekcji i typu zadania.

Komunikacja na lekcji

Na każdej lekcji uczniowie powinni słyszeć jak najwięcej języka angielskiego. Stopniowo i systematycznie należy wprowadzać coraz więcej poleceń w języku obcym i wyrabiać w uczniach nawyk reagowania na nie. Zaleca się, aby nauczyciel używał poleceń po angielsku i w razie potrzeby używał gestów i mimiki, aby wyjaśnić lub przypomnieć znaczenie poszczególnych zwrotów. Możemy również wskazywać odpowiednie obrazki lub dotykać otaczających nas przedmiotów. Dzieci na początku domyślają się znaczenia danych słów przez bodźce wzrokowe oraz ton głosu. Dopiero później nauczą się rozumieć, co się do nich mówi i znacznie szybciej rozróżniać kierowane do nich polecenia.

Gdy zauważymy, że uczniowie często spontanicznie udzielają odpowiedzi w języku ojczystym, możemy stosować techniki przeformułowywania. Nie demotywuujemy uczniów, posługujących się językiem polskim, udając, że ich nie rozumiemy. W niektórych dzieciach może to wywołać niechęć i frustrację.

Pamiętajmy o uśmiechu i przyjaznym tonie wypowiedzi. W razie potrzeby pomóżmy dzieciom w wysłowieniu się.

Są również sytuacje, w których zastosowanie języka polskiego jest zalecane i uzasadnione, np.: podczas wprowadzania nowego tematu lub nowego typu zadań, w celu zilustrowania kontekstu sytuacji, przy wyjaśnianiu skomplikowanych pojęć, w celu zachęcenia dzieci do dyskusji, podzielenia się opiniami, przy omawianiu kwestii z innych dziedzin nauki lub kultury i zwyczajów w innych krajach

LISTA PRZYDATNYCH ZWROTÓW DO STOSOWANIA W TOKU LEKCJI

Powitanie

*Good morning/afternoon.
Hello!/Hi!
How are you today?*

Rozpoczęcie lekcji

*Let's start.
Listen (to me).
Look (at me/at the board).
Open your books at page (4).*

Utrzymywanie dyscypliny

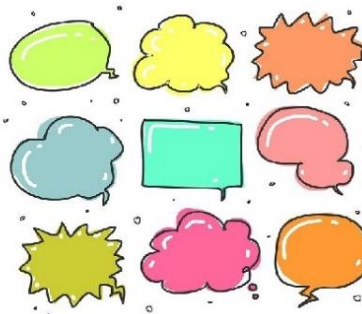
*Be quiet, please.
Put your hands up/down.
Repeat after me.*

Polecenia

*Draw/Colour/Stick/Cut out ...
Let's sing.
Show me/the class your (picture).*

Pytania

*Are you ready?
Have you got a ...?
How many ...?
What can you see?
What colour is ...?
What's/Who's this?*

Pochwały

*Excellent!/Fantastic!/Great work!/Well done!
Good job./That's correct!/That's nice.*

Zakończenie lekcji

*Close your books.
Collect the stickers/cards/spinners/scissors, please.
Put that in the (rubbish) bin, please.
Tidy up, please.*

Praca w parach/grupach

*Find a partner.
Make a circle.
Ask/Show/Tell your partner/friend/group.
Work in pairs/groups.
Work with your partner/friend/group.*

Pożegnanie

*It's break time/lunch time.
That's all for today.
See you tomorrow.
Goodbye!
Have a nice weekend/holiday.*

Przeprowadzanie gier i zabaw

*Close your eyes.
It's my/your/his/her turn.
Pass the (ball, cup) etc.
You're the winner!*

Język ucznia

*(Excuse me,) Can I go to the toilet?
I (don't) understand.
I'm sorry.
Can you help me?
I'm ready.*

POWTARZAJĄCE SIĘ SYTUACJE LEKCYJNE

Podstawowe czynności organizacyjne:

- Wybierz dyżurnego na daną lekcję. Zaangażuj uczniów do pomocy przy rozdawaniu i zbieraniu książek, fotokopii, materiałów dodatkowych, prac domowych.
- Wybierz dyżurnego odpowiedzialnego za pisanie na tablicy daty i ścieranie notatek pod koniec lekcji.
- Podczas każdej lekcji pytaj dzieci o pogodę i notuj ją na klasowej mapie/tablicy pogodowej.
- Używaj angielskich wyliczanek, aby wybrać uczniów do wykonania poszczególnych zadań.
- Jeżeli korzystasz ze stałego powitania lub piosenki na rozpoczęcie lekcji, zaskocz swoich uczniów, dodając nowe gesty, choreografię lub modulując głos.

Rozgrzewka – pytania łańcuskowe:

- Tematyka jest dowolna, ale zaleca się stosowanie prostych struktur gramatycznych (*Have you got...?*, *Can you...?*) i zagadnień leksykalnych.
- Zaczynij od zadania pytania jednemu dziecku, np.: *What colour is your schoolbag?*
- Po udzieleniu odpowiedzi uczeń odwraca się o kolegi/koleżanki i zadaje podobne pytanie, po czym procedura jest kontynuowana z kolejnymi dziećmi.

Prezentacja prac uczniów:

- Umieść na tablicy projekty, plakaty i inne prace uczniów, tworząc w ten sposób wystawy. Wystawy mogą być tematyczne i prezentować poznane słownictwo. Wówczas mogą być używane do zadań i dyskusji.

<u>Dzielenie klasy na grupy:</u>	<u>Praca ze słownikiem:</u>
<ul style="list-style-type: none">• Rozdaj uczniom karteczki w różnych kolorach. Dzieci łączą się w grupy w zależności od koloru karteczki, jaką wylosowały.• Podziel dzieci za pomocą wyliczniki. Odliczaj, wskazując na dzieci od 1 do 3, 4 (im mniej grup tym większe prawdopodobieństwo, że dzieci zapamiętają swój numer i nie pomylą grupy).	<ul style="list-style-type: none">• Zachęć uczniów do nauki korzystania ze słownika (obrazkowego lub tradycyjnego) w celu sprawdzenia znaczenia nowych słówek. To bardzo ważna umiejętność, niestety w dobie cyfryzacji, większość uczniów nie potrafi używać słownika w wersji papierowej.• Wybierz dyżurnego, który będzie odpowiedzialny za sprawdzanie słów w słowniku w trakcie danej lekcji oraz zapisywanie ich na tablicy wraz z tłumaczeniem.

Dyscyplina w klasie

Jeśli jest jedno słowo, które definiuje małych uczniów, to jest to energia. Maluchom daleko do nieśmiałych nastolatków, którzy próbują ukryć brak pracy domowej czy dorosłych uczniów, którzy są uważni i chcą się uczyć.

Dzieci w okresie wczesnoszkolnym po prostu chcą się bawić i w większości nie mają wewnętrznej motywacji do nauki języka angielskiego. Dzięki nauczycielowi szybko jednak odkrywają, że proces ten może być interesujący. Zaciekawione zadaniami, z wielkim entuzjazmem będą odpowiadać na prezentowane propozycje zajęć.

Problem pojawia się, gdy pracujemy z dużą grupą. Zwykle komplikacje potęguje fakt, że uczniowie nie potrafią jeszcze czytać ani pisać, a już najmniej po angielsku. Chcąc uatrakcyjnić zajęcia, nauczyciel wprowadza gry i zabawy, ale wówczas mali uczniowie często stają się trochę zbyt entuzjastyczni: poziom hałasu wzrasta, mniejsze dzieci są popychane, przedmioty są rzucone i dochodzi do ogólnego chaosu.

Z pomocą przychodzi dyscyplina pracy, której zasady powinny zostać przedstawione i omówione na pierwszych wspólnych lekcjach. Konsekwencja w egzekwowaniu tych ustaleń oraz stosowanie zwięzłych poleceń wpływa na komfort pracy nauczyciela i poprawia współpracę z grupą.

Nauczyciele chcą, żeby ich podopieczni uczyli się z entuzjazmem. Z drugiej strony jednak za bardzo pobudzone dzieci trudno jest opanować. Dlatego też warto pamiętać o właściwym doborze ćwiczeń pobudzających i wyciszających, które świetnie sprawdzą się podczas zajęć z najmłodszymi uczniami.

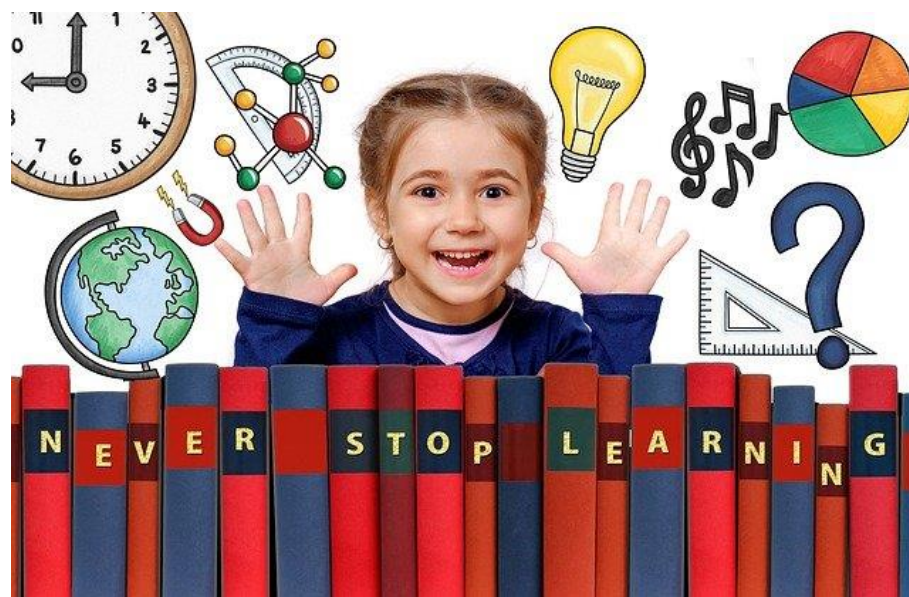
ĆWICZENIA/TECHNIKI	
POBUDZAJĄCE	WYCISZAJĄCE
<ul style="list-style-type: none"> • zawody, • gry i zabawy ruchowe, • stymulujące rozmowy, • śpiewanie piosenek, • mówienie wierszyków, rymowanek, • odgrywanie scenek i historyjek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prace plastyczne (rysowanie, kolorowanie, wycinanie itp.), • słuchanie relaksacyjnej muzyki dla dzieci, • ciche czytanie, • pisanie, • ćwiczenia na koncentrację (szukanie różnic, liczenie przedmiotów itp.).

2. Indywidualizacja procesu nauczania języka obcego

Dzieci mają różne style uczenia się. Niektóre z nich są tzw. słuchowcami, inne – wzrokowcami, a jeszcze inne uczą się najefektywniej wtedy, kiedy mogą używać swoich rąk i całego ciała, aby pokazać, że coś zrozumiały. Dlatego w pracy nauczyciela tak istotne jest wykorzystywanie szerokiej gamy materiałów i ćwiczeń, aby, oprócz korzystania ze zmysłu wzroku i słuchu, uczniowie mieli możliwość reagowania całym ciałem. Dodatkowo należy pamiętać o propozycjach rozszerzenia zadań dla uczniów zdolniejszych oraz takich, którzy wcześniej uczyli się języka angielskiego i/lub uczęszczają na zajęcia fakultatywne. Nie wolno zapomnieć też o dzieciach mających trudności ze zrozumieniem wprowadzanych treści lub młodszych od pozostałych.

Ważne jest, żeby to właśnie nauczyciel wyznaczał cele edukacyjne, ponieważ najlepiej zna potrzeby, umiejętności i możliwości swoich uczniów. Niektórzy autorzy podręczników podają cele poszczególnych lekcji. Pamiętajmy jednak, że to nauczyciel odpowiednio je modyfikuje w zależności od tego, czy są one możliwe do osiągnięcia w danej grupie oraz czy korespondują z celami kształcenia, wyznaczonymi w innych obszarach edukacyjnych.

Ponadto warto zadbać o trudniejsze zadania dla uczniów, którzy uczyli się już języka angielskiego przed rozpoczęciem nauki w szkole (np. w przedszkolu lub podczas kursów w szkole językowej). Na przykład w trakcie ćwiczenia z podziałem na role, dzieci te będą miały trudniejsze, bardziej wymagające teksty niż ich koledzy. Mogą również opisać obrazki dołączone do tekstu i przedstawić swoją wiedzę klasie. Również pytania otwarte mogą stwarzać okazje do zróżnicowanych wypowiedzi, także pisemnych – dzieci będą mogły napisać zwięzłą, „podstawową” wersję albo rozbudować ją, wykorzystując swoje wiadomości i umiejętności.

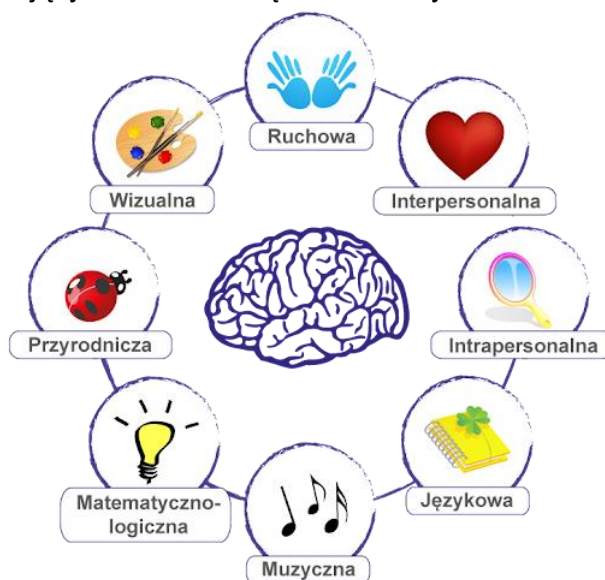
W indywidualizacji nauczania często wykorzystywana jest teoria Howarda Gardnera o inteligencjach wielorakich. Powstała ona w 1983 roku i do dzisiaj znajduje zastosowanie w nauczaniu, nie tylko języków obcych. Poniżej chciałabym przypomnieć jej główne założenia.

„Każdy człowiek posiada wszystkie rodzaje inteligencji, rozwinięte w różnym stopniu, które tworzą profil niepowtarzalny dla innych. Są dynamiczne i zmieniają się w trakcie rozwoju człowieka. Wszystkie inteligencje współpracują ze sobą w różnych konfiguracjach. Można je rozwijać poprzez różnorodne ćwiczenia i aktywować (zmieniają się w trakcie działania). Wszystkie inteligencje są równoprawne. Każda z inteligencji charakteryzuje się własną specyfiką rozwoju, a przejawy poszczególnych inteligencji pojawiają się już na etapie dzieciństwa. Każdy człowiek jest wyjątkowy, może rozwijać nie tylko zdolności specjalne, ale także słabsze strony dzięki wykorzystywaniu mocnych stron”.

„Inteligencje są potencjałami – przypuszczalnie neurologicznymi – które można aktywować w zależności od wartości występujących w danej kulturze, szansach dostępnych w danej kulturze oraz poszczególnych decyzjach podejmowanych przez poszczególne osoby oraz ich rodziny, nauczycieli oraz otoczenie”. (Gardner, 1999)

Prowadząc lekcje, bądźmy dla naszych uczniów siłą aktywującą potencjał, o której wspomina profesor Gardner. Dobierzmy zadania i formy pracy w sposób, który będzie najbardziej dla nich korzystny i przyczyni się do jednoczesnego rozwoju kilku inteligencji.

Przyjrzyjmy się bliżej charakterystyce poszczególnych typów inteligencji oraz propozycjom ćwiczeń, mających na celu zwiększenie aktywności intelektualnej uczniów.

Źródło:

<https://images.app.goo.gl/aS2EcUWSrBRq5oaq7>, (28-12-2021).

INTELIGENCJA JĘZYKOWA

Świat odbierany i rozumiany jest poprzez słowo

Sposoby rozwijania inteligencji:

- zgadywanki, gry słowne (krzyżówki, rebusy, Scrabble),
- czytanie bajek,
- śpiewanie, recytacja wierszy,
- rozmowy z uczniem,
- kończenie przez dziecko rozpoczętych bajek, historyjek,
- wymyślanie opowiadań,
- wyrażanie zdania na dany temat,
- zadawanie dziecku pytań,
- uzupełnianie luk w tekście,
- uczenie idiomów.

INTELIGENCJA MATEMATYCZNO-LOGICZNA

Świat odbierany i rozumiany jest poprzez liczby oraz ciągi zdarzeń

Sposoby rozwijania inteligencji:

- rozwiązywanie zagadek pobudzających myślenie,
- rozwiązywanie zadań matematycznych,
- samodzielne rozwiązywanie problemów,
- liczenie,
- układanie historyjek obrazkowych,
- wymyślanie, co by było gdyby...,
- wspólne gotowanie, przygotowanie posiłków,
- majsterkowanie,
- wymyślanie zalet i wad, np. oglądania telewizji,
- wyciąganie wniosków ze zadań gramatycznych.

INTELIGENCJA RUCHOWA

Świat odbierany i rozumiany jest poprzez ruch i kontakt fizyczny

Sposoby rozwijania inteligencji:

- uprawianie sportu, nauka tańców,
- uczestnictwo w zajęciach artystycznych,
- łączenie ruchu z nowymi wiadomościami,
- zagadki ruchowe (kalambury),
- zabawy z przyborem do ćwiczeń,
- wyrażanie swoich emocji za pomocą ruchu,
- udział w przedstawieniach teatralnych,
- odgrywanie dialogów.

INTELIGENCJA WIZUALNO-PRZESTRZENNA

Świat odbierany i rozumiany jest poprzez obraz i formy przestrzenne

Sposoby rozwijania inteligencji:

- wykonywanie prac plastycznych,
- poznanie różnych technik plastycznych,
- sklejanie modeli, lepienie z plasteliny,
- układanie puzzli, klocków,
- oglądanie ilustracji,
- wypowiedanie się na temat wycieczek, wypraw.

INTELIGENCJA MUZYCZNA

Świat odbierany i rozumiany jest poprzez dźwięki, rytm, melodie i kompozycję

Sposoby rozwijania inteligencji:

- wyróżnianie i nazywanie dźwięków z otoczenia (podczas spaceru),
- prezentowanie swoich umiejętności przed szerszą publicznością,
- zamienianie w piosenki wiadomości do zapamiętywania,
- wymyślanie rymowanek i piosenek,
- słuchanie różnorodnej muzyki.

INTELIGENCJA PRZYRODNICZA

Świat odbierany i rozumiany jest poprzez naturalne środowisko i otoczenie

Sposoby rozwijania inteligencji:

- prowadzenie hodowli roślin (obserwacja),
- wykonywanie doświadczeń,
- spacer i wycieczki,
- oglądanie programów przyrodniczych,
- posiadanie własnego zwierzątka,
- odwiedzanie ogrodów zoologicznych, wystaw przyrodniczych itp.

INTELIGENCJA INTRAPERSONALNA

Świat odbierany i rozumiany jest przez pryzmat własnej osoby

Sposoby rozwijania inteligencji:

- samodzielne wybieranie nowych zadań,
- samodzielne planowanie swojej pracy,
- specjalnie zindywidualizowane gry i zabawy,
- wyznaczenie własnego miejsca pracy,
- wypowiadanie swoich opinii,
- powierzenie obowiązków i zadań do wykonania.

INTELIGENCJA INTERPERSONALNA

Świat odbierany i rozumiany jest przez pryzmat drugiego człowieka

Sposoby rozwijania inteligencji:

- Zabawy w większym gronie,
- praca w parach,
- uczenie się dzieci od siebie nawzajem,
- oglądanie ilustracji, książek połączone z rozmową na temat uczuć i myśli przedstawionych osób,
- uwrażliwienie na potrzeby innych poprzez dobór tekstów literackich.

Pamiętajmy, że w każdej grupie są dzieci o różnych osobowościach i temperamentach. Niektórzy uczniowie to istne „wulkany energii”: najczęściej są to osoby bardzo śmiałe, które potrafią bez żadnych oporów zgłosić się do odpowiedzi, a nawet z dumą ją wykrzyknąć. Przeciwnieństwem są dzieci nieśmiałe, ciche, mające trudności z manifestowaniem swojej wiedzy na forum. Warto mieć świadomość, że niektórzy uczniowie będą uszczęśliwieni, kiedy poprosimy ich na środek klasy. Znajdą się również takie osoby, dla których będzie to bardzo stresujące. Niezależnie od temperamentu, przedstawiciele obu grup potrzebują stałej zachęty nauczyciela do pogłębiania swojej wiedzy i uczestniczenia w procesie nauczania.

Dobłą praktyką jest również wnikliwe zapoznanie się ze wszystkimi komponentami wybranego przez nas kursu. Coraz częściej autorzy podręczników, z których korzystamy na lekcji, proponują zadania dodatkowe i/lub karty pracy, projekty dla uczniów zdolnych oraz tych, którzy potrzebują dodatkowych ćwiczeń czy częstszych powtórzeń. Znajomość potrzeb uczniów umożliwi nauczycielowi samodzielne opracowanie dostosowanych materiałów lub skorzystanie z gotowych propozycji, które znajdziemy w sieci, w tym na stronach wydawnictw.

3. Sposoby monitorowania i oceniania postępów językowych małych uczniów

Ocena pracy ucznia i monitorowanie jego postępów jest ważnym i integralnym składnikiem procesu kształcenia. To również bardzo trudny element pracy każdego nauczyciela, zwłaszcza pracującego z dziećmi w młodszym wieku. Oceniać można w formie ustnej i w formie pisemnej. W każdej z nich zawsze należy podkreślać pozytywne strony wykonanego zadania. W młodszym

klasach nie ma tradycyjnych ocen. Pod koniec każdego półrocza wystawiana jest ocena opisowa, zgodna z wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Nie powinny się w niej pojawiać określenia typu: „źle”, „niedobrze”, „beznadziejnie” itp. Taka krytyka nie przyniesie dziecku niczego dobrego, a jedynie poczuje się ono gorsze i straci zapał do pracy.

Możemy oceniać estetykę pracy, pomysł, wysiłek włożony w wykonanie danego zadania... Oceniając, chwalmy rysunki, ciekawy dobór kolorów, kreatywność, prędkość lub – z drugiej strony – staranne, choć powolne wykonanie pracy. Pochwalmy aktywność, współpracę z kolegą, koleżeństwo, uporządkowane miejsce pracy... Pozytywnie motywowane dzieci na pewno będą rozwijać umiejętności językowe.

Na początkowym etapie warto przymykać oczy na błędy, aby nie zniechęcić dziecka do nauki i aktywności. Istnieją również sposoby, aby delikatnie zwrócić uwagę na ewentualne pomyłki. Jeśli dziecko wypowie się w błędny sposób, np. *It's car*, powiedz *Yes, it's a car*. Nie musisz zawsze prosić, żeby uczeń powtarzał po Tobie prawidłową wersję. Pozwólmy dzieciom robić błędy, bo mają do tego prawo. Po osiągnięciu płynności w wypowiedaniu się, dzieci będą miały czas na zadbanie o poprawność.

Pamiętajmy również o indywidualnych cechach osobowościowych naszych podopiecznych, a przede wszystkim o ich wrażliwości. Dzieci odmiennie reagują na różne sytuacje. Niektórym uczniom często jedna pomyłka, drobne i czasem dla nas mało ważne niedociągnięcie, wydaje się wielką życiową tragedią. Wyjątkowo wrażliwe dzieci wybuchają płaczem lub obrażają się i trudno je potem uspokoić. Warto w takich sytuacjach wyjaśnić, że każdy ma prawo do pomyłki, nawet mama czy pani w szkole. Dobrze jest porozmawiać i pokazać, jak szybko można naprawić błąd. Niektóre sytuacje można przewidzieć i starać się rozwiązywać problemy, zanim się pojawią. Na przykład przed grą, w której może być tylko jeden zwycięzca, należy porozmawiać z dziećmi, że może tak się zdarzyć, że nie będą zadowolone, jeśli wygra kolega lub koleżanka. Wyjaśnijmy, że zawsze można zagrać jeszcze raz i ponownie spróbować wygrać.

Każdy nauczyciel gromadzi informacje na temat postępów swoich uczniów. Ich wiedzę i umiejętności można zweryfikować z wykorzystaniem:

- testów (z rozdziału, obejmujących materiał z półrocza lub całego roku nauki),

- arkuszy powtórzeniowych (obejmujących materiał z jednego lub kilku rozdziałów),
- sekcji powtórzeniowych (proponowanych przez autora kursu),
- obserwacji,
- odpowiedzi ustnej,
- samooceny ucznia.

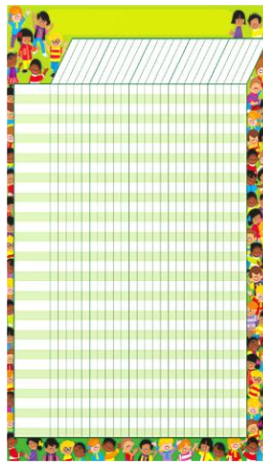
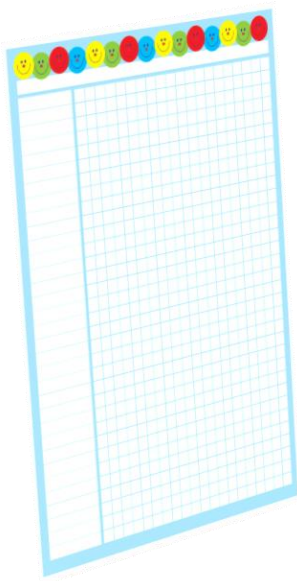
Nauka języka angielskiego stanowi dobrą okazję do rozwijania umiejętności dzieci w aspekcie samooceny. Jest to pierwszy krok ku podjęciu przez ucznia odpowiedzialności za własną naukę. Nabyta w procesie nauki języka obcego wiedza, a przede wszystkim jej świadomość powinna mieć swoje przełożenie praktyczne i być wyrażona słowami: **wiem, umiem, potrafię, rozumiem**. Samoświadomość własnych kompetencji językowych znajdzie swoje odzwierciedlenie w większej pewności siebie u uczniów oraz ich motywacji do dalszej pracy.

Świadomy uczeń zdecydowanie lepiej poradzi sobie w sytuacjach stresowych i w przypadku ewentualnych niepowodzeń. Zaleca się, aby na końcu każdego działu tematycznego omówić osiągnięcia uczniów i zachęcić ich do samooceny. Może ona przybrać formę:

- arkusza samooceny – uczniowie odpowiadają na pytania ewaluacyjne,
- portfolio obrazkowego/albumu z naklejkami – dzieci kolorują, zaznaczają lub wklejają obrazki przedstawiające opanowane słownictwo,
- pudełek z fiszkami – uczniowie na lekcjach powtórzeniowych umieszczają fiszki przedstawiające słownictwo i proste struktury gramatyczne w pudełku z napisem „UMIEM” lub „POWTARZAM”. Pudełka można zastąpić kopertami lub teczkami.

Swoje obserwacje, refleksje dotyczące postępów w nauce uczniów oraz informacje dotyczące ocen, nauczyciel przekazuje rodzicom w formie ustnej lub pisemnej. W tym celu możemy skorzystać z dostępnych w sieci wzorów arkuszy ocen, arkuszy umiejętności, certyfikatów itp. W przypadku oceny pracy i umiejętności całej grupy, klasy nauczyciel może wykonać tabelę sukcesów, która, wisząc na jednej z tablic w sali lekcyjnej, przez cały rok nauki, będzie motywować uczniów do pracy.

Przykładowe zdjęcia tablic sukcesów

Źródło: <https://images.app.goo.gl/zBTs5zVjd7RDL4cj9>, <https://images.app.goo.gl/qfRPK6iEV8zhGZma8>,
<https://images.app.goo.gl/eQdSTxXopaVA2M9LA> (28-12-2021)

**Przykładowy arkusz osiągnięć ucznia –
propozycja wydawnictwa Oxford University Press**

Uczeń _____ klasa _____ nauczyciel _____ data _____

(W odpowiedniej kolumnie po prawej stronie tabeli należy wstawić V)

ZAKRES OSIĄGNIĘĆ		Poziom osiągnięć		
		pełny	częściowy	minimalny
Słuchanie	Uważnie słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela.			
	Rozumie polecenia nauczyciela.			
	Rozumie sens historyjek i bajek.			
	Potrafi wyróżnić proste informacje z tekstu słuchanego.			
Mówienie	Potrafi powtórzyć za modelem (nauczycielem, kasetą).			
	Wypowiada się słowami.			
	Wypowiada się zdaniami.			
	Posługuje się słownictwem poznanym na lekcjach.			
	Udziela odpowiedzi na pytania. Samodzielnie zadaje pytania.			
Czytanie	Czyta wyrazami.			
	Czyta zdaniami.			
	Czyta głośno ze zrozumieniem.			
	Czyta cicho ze zrozumieniem.			
	Potrafi poprawnie przeczytać nowe słowa.			
	Czyta z podziałem na role.			
	Czyta dodatkowe książeczki.			
Pisanie	Przepisuje poprawnie.			
	Pisze poprawnie ze słuchu.			
	Pisze poprawnie z pamięci.			
	Potrafi napisać krótki tekst według wzoru.			
	Potrafi samodzielnie zredagować krótki tekst.			
Słownictwo	Rozpoznaje znaczenie słów, gdy je usłyszy.			
	Rozpoznaje znaczenie słów, gdy je zobaczy napisane.			
	Przypomina sobie dawno poznane słowa.			
	Prawidłowo używa liczby mnogiej.			
	Opanował/a słownictwo wprowadzane w tym roku szkolnym.			
	Prowadzi słowniczek obrazkowy.			
Rozwój emocjonalno-społeczny	Posiada umiejętność pracy w zespole.			
	Chętnie pomaga innym.			
	Łatwo komunikuje się z rówieśnikami.			
	Jest pracowity/a i obowiązkowy/a.			
	Potrafi sam/a ocenić swoją pracę.			
	Chętnie bierze udział w lekcji.			
	Uważa na lekcji.			

Przykładowy arkusz oceny ucznia – propozycja wydawnictwa Macmillan

Ocena indywidualna ucznia

Klasa: Rozdział: Data:	1	2	3	4	5	6
Imię i nazwisko:						
Komunikacja ustna: bierna						
Rozumie proste polecenia						
Rozumie sens historyjki						
Przewiduje i zgaduje						
Rozpoznaje słowa i zwroty w kontekście						
Wykazuje zrozumienie przez reakcje niewerbalne						
Wykonuje proste polecenia						
Reaguje na język używany do komunikacji w klasie						
Komunikacja ustna: czynna						
Wymawia wyraźnie						
Stara się wykorzystywać wprowadzony język						
Pamięta słownictwo						
Odpowiada na pytania w kontekście						
Uczestniczy w ćwiczeniach ustnych (np. wierszyki, piosenki, opowiadanie historyjek)						
Uczestniczy w komunikacji (np. gry, odgrywanie scenek)						
Wykorzystuje strategie werbalne						
Wykorzystuje strategie niewerbalne						
Używa języka do komunikacji w klasie						
Komunikacja pisemna: bierna						
Sledzi akcje historyjki w podręczniku i miniksiążeczce						
Rozumie kluczowe słowa w kontekście						
Zauważa związek między kluczowymi słowami a ich użyciem w mowie						
Rozpoznaje najważniejsze polecenia						
Potrafi dopasować obrazki do słów						
Potrafi dopasować obrazki do zdań						
Przetwarza proste informacje						
Wybiera prawidłowe informacje						
Komunikacja pisemna: czynna						
Przepisuje słowa i podpisuje obrazki						
Potrafi dokończyć zdania i proste teksty						
Potrafi napisać proste zdania i teksty						
Odpowiada na pytania pisemne						
Potrafi uszeregować litery w słowa						
Zagadnienia społeczno-kulturowe						
Wykazuje zainteresowanie nauką angielskiego						
Wykazuje zainteresowanie nauką o otaczającym świecie poprzez język angielski						
Wykazuje zrozumienie treści powiązanych z innymi obszarami nauczania						
Szanuje inne dzieci w klasie						
Współpracuje z innymi dziećmi						
Szanuje zasady obowiązujące w klasie						
Wykazuje zainteresowanie materiałami dodatkowymi						
Wykazuje zainteresowanie nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi						
Inne umiejętności pozajęzykowe						
Aktywnie uczestniczy w zajęciach						
Wykazuje zaangażowanie i chęć do nauki						
Potrafi się skoncentrować						
Potrafi pracować samodzielnie						
Potrafi ocenić swoje postępy w nauce						
Wierzy we własne umiejętności i możliwości						

Przykładowy arkusz samooceny ucznia – propozycja
wydawnictwa Macmillan dla kursu Bugs World 3.

Arkusz samooceny

Gerry the giant

Co potrafisz już zrobić? Wybierz odpowiednią buźkę i zaznacz symbolem ✓
te zdania, które są zgodne z prawdą.

Potrafię:

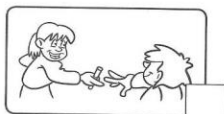
- powiedzieć i napisać nazwy czynności na rysunkach
☺ 5–6 nazw ☺ 3–4 nazwy ☹ poniżej 3 nazw
- zapytać o godzinę
- powiedzieć, która jest godzina (np. 9⁰⁰, 9³⁰)
- powiedzieć, co robię w każdą sobotę
- zaśpiewać piosenkę *In the morning*
- zaśpiewać piosenkę *What time is it?*
- przeczytać i zrozumieć historyjkę *Gerry the giant*
- powiedzieć i napisać, jakie czynności wykonuję codziennie rano

Spójrz na obrazki, przeczytaj zdania i zaznacz symbolem ✓ te, które są
zgodne z prawdą.

W klasie:

uwagam na lekcji

potrafię pracować
w grupie

staram się na lekcji

W domu:

odrabiam
zadania domowe

śpiewam
piosenki
poznane
na lekcji

jeśli mam
możliwość,
korzystam
z CD-ROM-u

czytam
miniksiążeczkę
mojej rodziny

Część III. Praktyka czyni mistrza

Osiągnięcia uczniów cieszą zarówno ich samych, jak i bliskie im osoby oraz nauczycieli. Dobre przygotowanie metodyczne nauczyciela stanowi trzon jego pracy dydaktyczno-wychowawczej. Uważa się jednak, że to osoby poszukujące nowatorskich rozwiązań szybciej będą się cieszyć z optymalnych wyników swoich działań.

1. Warsztat pracy nauczyciela języka obcego

Co oznacza, że nauczyciel ma bogaty warsztat pracy? Pojęcie to dotyczy zarówno stosowanych i modyfikowanych w procesie doskonalenia zawodowego metod dydaktycznych, jak i zbioru materiałów do nauki języka obcego. Nie bez znaczenia jest również zaangażowanie i talent pedagogiczny nauczyciela. Zgromadzone lub samodzielnie przygotowane przez niego pomoce dydaktyczne stanowią urozmaicenie lekcji, są atrakcyjne dla uczniów i motywują ich do pracy. Czasami są to elementy wyposażenia pracowni językowej, ale często będą to rzeczy zakupione z prywatnych funduszy.

Z pomocą nauczycielowi mogą przyjść aukcje oraz sklepy internetowe, gdzie znajdzie mnóstwo ciekawych i korzystnych ofert. Można również zwrócić się do wydawnictwa z prośbą o udostępnienie dodatkowych materiałów dedykowanych dla kursu, z którego korzystamy (np. plakatów). Jeżeli poszukujemy zabawek – popytajmy wśród znajomych i członków rodziny, a nuż chętnie podzielą się z nami przedmiotami, z których wyrosły ich pociechy.

Czy wśród zgromadzonych przez Państwa materiałów znajdują się rzeczy z poniższej listy? Czy są one regularnie wykorzystywane na zajęciach?

- nagrania audio (np. piosenki, rymowanki, wierszyki, wyliczanki itp.),
- materiały video (w tym bajki, teledyski, dialogi itp.),
- karty pracy,
- kolorowanki,
- testy,
- literatura obca,
- scenariusze przedstawień,
- arkusze diagnozy,
- karty obrazkowe,
- karty wyrazowe,
- karty z historyjkami,
- fiszki,
- plakaty,
- kukielki, pacynki,
- *pop-outs* (wysuwanki),
- mapy,
- słowniki (obrazkowe, tradycyjne),
- gry edukacyjne,
- kostki do gry,
- klepsydra,
- puzzle, układanki,
- zabawki, realia (np. samochody, samoloty i wszelkiego rodzaju środki transportu, zwierzęta, zestawy do herbaty i przybory kuchenne, plastikowe owoce i warzywa itp.),
- sprzęt sportowy,
- pamiątki z krajów anglojęzycznych,
- dekoracje świąteczne.

Dzięki powyższym pomocom omawiane na lekcjach tematy stają się łatwiejsze do zrozumienia przez uczniów, którzy angażują się emocjonalnie i są aktywni w sferze percepcyjnej,

ruchowej, werbalnej i emocjonalno-motywacyjnej. Przedmiotów tych można użyć na każdym etapie lekcji, zarówno do prezentowania nowego materiału, jak i powtarzania czy utrwalania zrealizowanych treści. Dobrze jest łączyć pracę w oparciu o materiały tradycyjne z zastosowaniem innowacyjnych źródeł i materiałów cyfrowych.

ZASTOSOWANIE...	
PIOSENEK	MATERIAŁÓW VIDEO
<ul style="list-style-type: none"> • Odtwarzaj nagrania piosenek lub historyjek, w czasie, gdy uczniowie są zajęci wykonywaniem projektów, kolorowaniem prac itp. • Zorganizuj lekcje z karaoke, podczas których po odpowiednim przygotowaniu, uczniowie będą śpiewać indywidualnie, parami lub w małych grupach piosenki poznane na lekcji. • Zachęć uczniów do stworzenia listy ulubionych piosenek z lekcji (np. na drodze głosowania) i w miarę możliwości stwórz dla nich playlistę z nagraniami, którą będą mogli odtwarzać w domu. Roześlij pliki audio rodzicom i uczniom za pomocą dziennika elektronicznego lub poczty. Zadanie jest czasochłonne, dlatego proponuję tworzyć listę podsumowującą pracę w danym półroczu. • Poproś uczniów o wykonanie własnego albumu z wybranymi przez Ciebie 	<ul style="list-style-type: none"> • Poproś uczniów, by narysowali dowolną scenę z obejrzanego materiału. • Poproś uczniów, żeby wymyślili alternatywne zakończenie. • Dzieci rysują swojego ulubionego bohatera i opisują go. • Zapytaj uczniów, czego nauczyli się razem z bohaterami. • Zatrzymaj filmik i zadawaj pytania do konkretnej sceny, obrazu. • Poproś uczniów, żeby w wyznaczonym czasie policzyli wybrane przez Ciebie elementy obrazu, sceny.

<p>piosenkami, do którego przepiszą teksty i je zilustrują.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachęć uczniów do tworzenia choreografii. • Zachęć dzieci do modyfikowania niektórych tekstów piosenek np. zmiany koloru lub nazwy. 	
<p>PLAKATÓW</p>	<p>KART Z HISTORYJKAMI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zanim zaprezentujesz dzieciom plakat, powiedz im jego tytuł. Poproś uczniów, żeby zastanowili się, jakiego rodzaju słownictwo może być zilustrowane na plakacie. Zachęć uczniów do podawania konkretnych słów. • Następnie przymocuj plakat do ściany i wspólnie sprawdźcie, ile słów uczniowie przewidzieli poprawnie. • Wskazuj rzeczy, kolory na plakacie i zadawaj pytania, używając prostych konstrukcji gramatycznych. Zachęć uczniów do odpowiadania na pytania ze swoich miejsc. • Prawda czy fałsz? Wskazuj różne przedmioty na plakacie i układaj o nich prawdziwe, bądź fałszywe zdania. Uczniowie odpowiadają Yes/No. • Umieszczanie wyrazów na plakacie. • Poproś dzieci, żeby uważnie przyjrzały się obrazkom przedstawionym na plakacie w wyznaczonym limicie czasu. Następnie zakryj lub zdejmij plakat i pytaj uczniów o rzeczy, które na nim się znajdują. Dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomieszaj karty, przyczep je na tablicy i poproś uczniów, aby ułożyły je w poprawnej kolejności. • Znikająca karta. Przymocuj karty na tablicy w prawidłowej kolejności. Poproś dzieci, aby zamknęły oczy i zabierz jedną kartę. Uczniowie powinni odgadnąć, której karty brakuje. • Pokaż kartę i przeczytaj tekst nagrania, który jej towarzyszy. Czytając go, celowo popełniaj błędy i zachęcaj uczniów, aby je poprawiali. • Rozdaj karty kilkorgu uczniom. Włącz nagranie z historyjką. Gdy uczeń usłyszy tekst odpowiadający jego karcie, wstaje i pokazuje ją całej klasie. • Podziel dzieci na kilka grup. Każdej grupie daj jedną kartę i poproś uczniów, aby wymyśliły krótki dialog, który mógłby towarzyszyć danej scenie.

odpowiadają z pamięci. To ćwiczenie może mieć formę indywidualną lub zostać przeprowadzone na zasadzie zawodów drużynowych.

KART OBRAZKOWYCH

- Wytnij małe kółeczko na środku białej kartki, która nie jest przezroczysta. Zastanij nia karty obrazkowe tak, żeby uczniowie widzieli tylko fragment obrazka w wyciętym otworze. Poproś dzieci, aby odgadły, co przedstawiają karty.
- Pokaż uczniom kartę obrazkową, ale zrób to szybko. Zadaniem uczniów jest nazwać rzecz przedstawioną na karcie. Jeśli dzieciom nie udało się odgadnąć za pierwszym razem, pokaż im kartę nieco wolniej.
- Pokazuj dzieciom karty i wypowiadaj odpowiednie słowa. Poproś uczniów, żeby powtarzali je za Tobą kilkakrotnie i coraz ciszej, jak echo.
- Prawda czy fałsz? Pokaż kartę i poprawnie lub błędnie nazwij przedmiot, który ilustruje. Uczniowie odpowiadają Yes/No.
- Umieść na tablicy karty obrazkowe, a następnie poproś ucznia, żeby na podstawie Twoich instrukcji ponumerował obrazki, zapisując pod nimi na tablicy odpowiednią cyfrę.
- Znajdź parę. Poproś o połączenie kart obrazkowych i kart wyrazowych.
- Przygotuj nagranie z muzyką. Rozdaj dzieciom pomieszane karty obrazkowe i odpowiadające im karty wyrazowe. Włącz nagranie. Zadaniem dzieci jest podawać sobie karty. Kiedy zatrzymasz muzykę, uczniowie z kartami wyrazowymi wstają i je odczytują, a uczniowie z kartami obrazkowymi wstają, kiedy słyszą słowo odpowiadające ich obrazkowi.
- Przymocuj do tablicy kilka kart i poproś, aby uczniowie zapamiętali, co przedstawiają. Następnie, podczas gdy uczniowie będą mieli zamknięte oczy, usuń jedną z kart. Poproś o otwarcie oczu i podanie czego brakuje. Podobną zabawą jest

zapamiętywanie kolejności. Tym razem zakrywamy karty i prosimy uczniów o powiedzenie słów w poprawnej kolejności.

- Na tablicy przymocuj zestaw pięciu kart: cztery z tej samej grupy tematycznej, a jedną z innej. Zapytaj: *What is different?*

2. Zestaw sprawdzonych strategii w nauczaniu małych uczniów

Nauka nie tylko w ławce

Ciekawość świata i niespożyte pokłady energii powodują, że małym dzieciom ciężko jest usiedzieć w ławce. Dlatego w procesie edukacji najmłodszych dobrym pomysłem jest wykorzystanie elementów edukacji outdoorowej.

Poniżej znajdują Państwo kilka pomysłów, jak w kreatywny sposób wykorzystać swoje bliższe i dalsze otoczenie dla urozmaicenia zajęć z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym.

POMYSŁ	CELE I REALIZACJA
Spacer po szkole	<p>Uczniowie poznają nowe słownictwo w kontekście i za pomocą prawdziwych obiektów lub utrwalają materiał np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mówiąc w języku angielskim numery wskazanych przez nauczyciela sal lekcyjnych, • nazywając konkretne pomieszczenia, elementy wyposażenia i wystroju budynku (np. biblioteka, stołówka, okno, korytarz), • korzystając z pomocy dydaktycznych, znajdujących się w innych pracowniach (np. plansze przedstawiające różne gatunki zwierząt w pracowni biologicznej, mapy lub plansza z układem słonecznym w pracowni geograficznej, plakat z figurami geometrycznymi w pracowni matematycznej, sprzęt sportowy na sali gimnastycznej), • poruszając się po szkole na podstawie instrukcji nauczyciela, który podaje je w języku angielskim (np. „<i>Go straight on!</i>”, „<i>Turn left!</i>”, „<i>Stop!</i>”).

<p>Spacer po ogrodzie, parku</p>	<p>Uczniowie poznają nowe słownictwo w kontekście, za pomocą prawdziwych obiektów lub utrwalają materiał np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisując krajobraz, • opisując pogodę, • nazywając rośliny, drzewa i kwiaty, • obserwując i nazywając ptaki.
<p>Wizyta na placu zabaw</p>	<p>Uczniowie poznają nowe słownictwo w kontekście, za pomocą prawdziwych obiektów lub utrwalają materiał np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywając sprzęt, atrakcje znajdujące się na placu zabaw, • nazywając czynności, które towarzyszą zabawie na placu zabaw (np. huśtanie, zjeżdżanie).
<p>Wizyta w budce z lodami</p>	<p>Uczniowie poznają nowe słownictwo w kontekście, za pomocą prawdziwych obiektów lub utrwalają materiał np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamawiając lody w języku angielskim i ćwicząc zwroty grzecznościowe, • podając nazwy różnych smaków lodów.

Nauczyciele i ich uczniowie mogą ponadto skorzystać z szerokiej oferty edukacyjnej, proponowanej przez instytucje kulturowe i oświatowe (teatry, kina, muzea, domy kultury, biblioteki, fundacje, stowarzyszenia itp.). Udział w warsztatach, seansie, spektaklu czy wystawie o tematyce związanej z lekcjami języka angielskiego stwarza warunki do twórczej postawy i aktywności społecznej. Wówczas bez trudu będziemy mogli zaobserwować wzrost zainteresowania przedmiotem oraz poprawę samopoczucia u naszych podopiecznych.

Wykorzystywanie zainteresowań uczniów z innych obszarów edukacyjnych

Uczniowie różnią się od siebie wyglądem, temperamentem, cechami charakteru i zainteresowaniami. Wykorzystanie tych ostatnich w procesie nauczania języka obcego może okazać się swojego rodzaju przepisem na sukces. Powiązanie nauki języka angielskiego z innymi obszarami nauczania, w tym z nowymi technologiami i multimediami, przyczynia się do ogólnego rozwoju dzieci i przyswajania również umiejętności pozajęzykowych. Taki proces nauczania może się odbywać na kilka sposobów:

- poprzez zadania lub procedury, które czerpią z tematów lub pomysłów przynależnych do innych dyscyplin lub przedmiotów, np. muzyki, plastyki, nauk przyrodniczych, matematyki, informatyki,
- poprzez włączenie lekcji tematycznych, które poszerzają wiedzę uczniów o świecie w zakresie innej dziedziny nauki,
- poprzez rozwój umiejętności, które stanowią część szerszego programu nauczania i mają wartość edukacyjną, np. przewidywanie, stawianie hipotez, dedukcja, współpraca, słuchanie innych itp.

CLIL (ang. Content and Language Integrated Learning) to zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe. Jest to metoda, w której uczniowie uczą się treści przedmiotowych (muzyki, plastyki, geografii, matematyki, fizyki itp.) za pośrednictwem i przy użyciu języka obcego. Dzięki temu uczą się języka poprzez łącznie z treściami przedmiotowymi.

Elementy społeczno-kulturowe na lekcjach języka obcego

Wprowadzanie aspektów społeczno-kulturowych nauczania powinno stanowić integralną część edukacji na każdym etapie. Celem każdego nauczyciela języka obcego jest wzbudzenie

ciekawości, zainteresowania i pozytywnego nastawienia do języka, do używających go ludzi i ich kultury, różnej od kultury narodowej uczniów. Ważne jest również kształtowanie w dzieciach wiary we własne możliwości uczenia się języka obcego. Poprzez lekcje dotyczące kultury i zwyczajów w krajach anglojęzycznych uczniowie poznają życie codzienne dzieci w innych krajach i mają możliwość porównać je z własnym życiem, doświadczeniami.

Obecnie nauczyciele mają dostęp nie tylko do zdjęć i tekstów odzwierciedlających rzeczywistość, ale również mogą skorzystać z filmików, vlogów udostępnionych na youtube i licznych portalach społecznościowych. Tego typu pomoce angażują uwagę dzieci w naturalny, zajmujący i osadzony w kontekście sposób. Przenosząc język z historyjek lub filmików do życia klasowego, uczniowie doskonalą umiejętność komunikacji, nabierają pewności siebie oraz poznają zasady obowiązujące w relacjach społecznych. Znajdźmy czas na wprowadzenie dzieci w świat historii i tradycji krajów anglojęzycznych, a przede wszystkim nie zapominajmy o promowaniu tolerancyjnej postawy wśród uczniów.

Lekcja z gościem specjalnym

Pojawienie się na lekcji gościa elektryzuje klasę. W procesie kształcenia dzieci młodszych nauczyciel może podjąć współpracę nie tylko z osobą fizyczną lub instytucją, ale również przy użyciu pacynki, kukielki przedstawić nowego bohatera klasie. Ta druga opcja wymaga od nauczyciela umiejętności wykorzystania elementów gry aktorskiej, ale proszę uwierzyć, że najważniejszy w tej sytuacji będzie uśmiech i poczucie humoru. Gość może wzbogacić nasze zajęcia:

- występując w roli eksperta z danej dziedziny,
- dzieląc się życiowymi doświadczeniami,
- prezentując swoje umiejętności, wykonywany zawód,

- opowiadając o swojej odmiennej kulturze i tradycjach kraju, z którego pochodzi.

Gościem może też być osoba ze społeczności szkolnej, a nawet grupka starszych uczniów, którzy zachęcą młodszych kolegów i koleżanki do wspólnej zabawy i nauki lub zaprezentują teatrzyk w języku angielskim, przygotowany z myślą o młodszych odbiorcach.

Gry i zabawy edukacyjne

Tematyka przedstawionych zabaw jest jedynie propozycją wymagającą dostosowania do konkretnych zajęć/sytuacji. Niekiedy nauczyciel może wytypować ucznia, żeby ten kontynuował zabawę w roli osoby prowadzącej, dając tym samym dzieciom więcej autonomii i zwiększając ich poczucie własnej wartości. Nauczyciel monitoruje zabawę klasy i jednocześnie prowadzi obserwacje.

POPULARNE ZABAWY

- ✚ Kalambury,
- ✚ wisielec (*hangman*),
- ✚ głuchy telefon (*chinese whispers*),
- ✚ memory,
- ✚ scrabble,
- ✚ bingo,
- ✚ ciepło/zimno,
- ✚ Szymon mówi (*Simon says*),
- ✚ Snap.

ZABAWY RUCHOWE

- ✚ Umieść karty obrazkowe lub konkretne przedmioty w różnych miejscach w klasie. Podawaj angielskie nazwy zilustrowanych lub rzeczywistych przedmiotów. Dzieci obracają się w odpowiednią stronę i wskazują karty/przedmioty.
- ✚ Podziel uczniów na 4-6 grup np. części ciała. Podawaj nazwy grup. Grupa, która usłyszy swoją nazwę, wstaje i dotyka przydzielonej jej części ciała.

- ✚ Poproś dzieci o powstanie, a następnie zadaj zdania opisujące emocje i przedstaw je za pomocą mimiki oraz gestów. Poproś, żeby w ramach rozgrzewki uczniowie Cię naśladowali. Następnie mów same zdania. Osoba, która pokaże niewłaściwe emocje, zajmuje miejsce w ławce. Zwiększaj tempo podawania zdań, żeby zabawa była atrakcyjniejsza.
- ✚ Dzieci kolejno odliczają po angielsku od 1 do 5. Poproś, aby każde piąte dziecko wstało, klasnęło i powiedziało nazwę jakiegoś dzikiego zwierzęcia i/lub zwierzątka domowego. Jeżeli dzieciom spodoba się ta zabawa, kontynuuj w podobny sposób, zmieniając numer dziecka, które w kolejnej rundzie powinno wstać i podskoczyć itp.
- ✚ Pokazuj uczniom karty obrazkowe ze zwierzętami, w różnej kolejności i z różną prędkością. Zadaniem dzieci jest podawać ich angielskie nazwy, a kiedy zobaczą kartę z lwem, muszą wstać, zaryczeć i „pomachać łapami”. W ramach kontynuacji zabawy, można wytypować inne zwierzę do naśladowania. Karty mogą zostać zastąpione prezentacją komputerową ze zdjęciami zwierząt.
- ✚ Jeśli to możliwe, zaproś dzieci do części klasy z dywanem. Dzieci stoją w kręgu. Zaprezentuj dzieciom słowa **up** i **down**. Powiedz: **Sit down!** i pokaż polecenie gestem. Dzieci siadają. Następnie powiedz i pokaż gestem: **Stand up!** Dzieci wstają. Wydadź polecenie: **Nose up!** i zaprezentuj czynność, zachęcając dzieci do włączenia się do zabawy. Kontynuuj z innymi częściami ciała, podając na zmianę **up** i **down**. Kiedy dzieci zaznajomią się z wyrażeniami i gestami, zmień tempo na szybsze, aby uatrakcyjnić zabawę.
- ✚ Poproś dzieci, aby położyły przed sobą wybrane przez Ciebie przybory szkolne. Uczniowie słuchają wymienianych przez nauczyciela nazw i podnoszą/wskazują odpowiednie przybory. Nauczyciel po chwili sam podnosi/pokazuje dany przedmiot, żeby uczniowie mogli przekonać się o poprawności swojej decyzji i dokonać samooceny.

ZABAWY DRUŻYNOWE

- ✚ Podziel klasę na kilka drużyn. Narysuj na tablicy długi tor wyścigowy podzielony na tyle etapów, ile przygotujesz pytań. Jako pionków można użyć magnesów lub kolorowego papieru

(dla każdej drużyny po jednym). Zadawaj uczniom pytania. Uczeń, który udzieli poprawnej odpowiedzi, zdobywa punkt dla swojej drużyny i może przesunąć pionek na kolejne pole. Wygrywa drużyna, która pierwsza dotrze do mety.

- ✚ Modyfikacja gry *hangman* (wisielec). Podziel klasę na dwie drużyny. Narysuj na tablicy duży

opadający spadochron ze spadochroniarzem. Pomyśl o jakimś słowie z rozdziału i narysuj obok tyle kresek, czyli linek, ile jest liter w tym słowie. Uczniowie z obydwu drużyn próbują zgadnąć, co to za słowo. Za każdą nieprawidłową odpowiedź usuwaj jedną z linek spadochronu. Jeśli wytrzesz wszystkie linki spadochronu, zanim słowo zostanie odgadnięte punkt za tę rundę otrzymuje nauczyciel. Zamiast spadochroniarza można również narysować słońce, które będzie traciło promienie lub kwiatka gubiącego płatki.

ZABAWY W PARACH

- ✚ Jedna osoba rysuje w powietrzu lub na plecach koleżanki/kolegi kształt wybranego przedmiotu, a druga zgaduje o jaki przedmiot chodzi i podaje jego angielską nazwę.
- ✚ Uczniowie grają w parach w kółko i krzyżyk, rysując uśmiechnięte i smutne buźki zamiast kółek i krzyżyków. Przy rysowaniu każdej buźki mówią odpowiednio: **happy/sad**.

Technologia cyfrowa w nauczaniu języka obcego

Nikt chyba nie wątpi, że technologia informacyjno-telekomunikacyjna ICT (TIK) stała się kluczowym składnikiem warsztatu pracy każdego nauczyciela. Znajduje ona szerokie zastosowanie w procesie edukacyjnym, ale również ułatwia komunikowanie się i pozytywnie wpływa na pozostałe aspekty pracy w szkolnictwie.

Wykorzystanie ICT

- Opracowywanie informacji,
- komunikowanie się z uczniami, rodzicami, innymi nauczycielami, ze światem (poczta, dziennik elektroniczny, lekcje online, grupy dyskusyjne, portale społecznościowe),
- współpraca z innymi nauczycielami, instytucjami (wymiana doświadczeń, projekty),
- tworzenie dokumentacji,
- przygotowywanie materiałów,
- doskonalenie zawodowe (szkolenia, konferencje, kursy, webinaria),
- uatrakcyjnienie zajęć.

PRZYKŁADOWE NARZĘDZIA DO WYKORZYSTANIA W NAUCZANIU JĘZYKA OBCEGO

Do komunikacji:

- E-dzienniki (Librus, Vulcan, itp.),
- Messenger,
- Skype,
- Moodle

Do prowadzenia lekcji zdalnych i zadawania prac domowych:

- Microsoft Teams,
- Google Classroom,
- Zoom,
- Cisco Webex,
- Discord,
- Live Streaming Facebook,
- Skype,
- WhatsApp.

Do oceniania, weryfikacji wiedzy:

- Quizizz,
- Quizlet,
- Kahoot,

- Socrative,
- Testportal,
- Eduelo.

Do uatrakcyjnienia zajęć:

- Wordwall,
- StoryJumper,
- Jigsawplanet,
- Photofunia,
- Edpuzzle,
- Canva,
- Eduelo,
- Genially,
- Google Maps,
- LearningApps,
- Narakeet,
- ThingLink,
- Quiver,
- Youtube.

Nie od dziś wiadomo, że edukacja przez zabawę sprawdza się najlepiej. Twórcy różnych programów i aplikacji wzięli sobie tę zasadę do serca i stworzyli bardzo wciągającą ofertę dydaktyczną. Interaktywność i zabawne animacje sprawdzają się zarówno wśród młodszych, jak i starszych dzieci. Poniżej znajdziecie Państwo charakterystykę wybranych pomocy cyfrowych, które cieszą się popularnością wśród moich uczniów. Dzieci korzystają z nich na lekcjach języka angielskiego w szkole oraz podczas samodzielnej nauki w domu.

APLIKACJE DO NAUKI JĘZYKA ANGIELSKIEGO DLA DZIECI

	<p>Z Duolingo dzieci mogą poznawać i uczyć się wielu różnych języków. Podczas korzystania z aplikacji uczniowie będą zdobywać punkty za prawidłowe odpowiedzi i ścigać się z czasem, aby awansować. Lekcje zostały podzielone na małe, ale efektywne fragmenty.</p>
	<p>Seria Little Pim opiera się na kolekcji filmów do nauki języków, które skupiają się na nauce podstawowych elementów składowych języka. Seria zawiera kolekcję aplikacji, które pomagają śledzić postępy dziecka w programie, a także wspierają i wzmacniają to, czego nauczył się wcześniej.</p>

	<p>Dzięki Rosetta Stone dzieci mogą ćwiczyć wczesne czytanie języka angielskiego, jednocześnie ucząc się hiszpańskiego. Gra uczy różnych umiejętności, w tym fonetyki, rozpoznawania różnicy między dużymi i małymi literami oraz hiszpańskiego słownictwa i wymowy. Świetna dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.</p>
	<p>Mindsnacks to aplikacja, która zawiera 9 minigier, słówka i zwroty przydatne na lekcjach oraz klipy audio native speaker'a.</p>
	<p>Peg and Pog to aplikacja zaprojektowana specjalnie, aby uczyć dzieci podstawowych elementów składowych języka. Jest idealna dla dzieci w wieku powyżej 3 lat. Gra uczy różnych umiejętności, w tym dźwięków liter, rozpoznawania różnicy między wielkimi i małymi literami, słownictwa i wymowy. Osiem atrakcyjnie ilustrowanych, interaktywnych scen wypełnionych jest tematycznymi obiektami, które służą do budowania słownictwa.</p>
	<p>Gus on the Go English to dla dzieci świetny sposób na naukę języka angielskiego jako języka obcego, a także wzmocnienie podstawowego słownictwa dla dzieci anglojęzycznych.</p>

Źródło: <https://www.gusonthe-go.com/wp-content/uploads/2012/07/Gus-On-The-Go-English-Collage.jpg>, (29-12-2021).

PLATFORMY I PROJEKTY EDUKACYJNE

eTwinning to platforma współpracy dla pracowników szkół (nauczycieli, dyrektorów szkół, bibliotekarzy itp.) z krajów europejskich, którzy komunikują się, współpracują, realizują projekty, dzielą się doświadczeniem. Nauczyciele z różnych krajów mogą stworzyć własny projekt lub dołączyć do już istniejącego, w który mogą też zaangażować uczniów. Dzięki temu uczniowie mogą rozwijać kompetencje kluczowe.

Więcej o eTwinning przeczytasz na stronie <https://www.etwinning.net/pl/pub/index.htm>.

Program nauczania języka angielskiego 4ELT powstał w ramach projektu „4ELT Innowacyjny zintegrowany program nauczania w klasach I–III w Wielkopolsce”, który na zlecenie Ośrodka Rozwoju Edukacji, został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Kompleksowość programu 4ELT pozwala na realizowanie podstawy programowej w klasach I–III bez konieczności zakupu podręczników. Nauczyciel opiera swoje zajęcia o szczegółowy rozkład materiału, dostępny na stronie internetowej programu. Znajdzie tam również szczegółowe scenariusze zajęć, które sformułowano w formie czytelnych map myśli.

Na stronie programu dostępne są również karty pracy dla uczniów, karty słowne, bogaty zbiór kart obrazkowych, plansze do nauczania czytania globalnego z wykorzystaniem metody TPR, a nawet wzory naklejek motywujących. Wszystkie materiały można pobrać bezpośrednio ze strony programu www.program.4elt.pl/j_angielski.html. Poza materiałami graficznymi na stronie www znajdują się ponadto filmy instruktażowe dla nauczycieli, które demonstrują niektóre techniki aktywizujące. Można tam też znaleźć zapisy trzech pełnych lekcji języka angielskiego dla klas pierwszych.

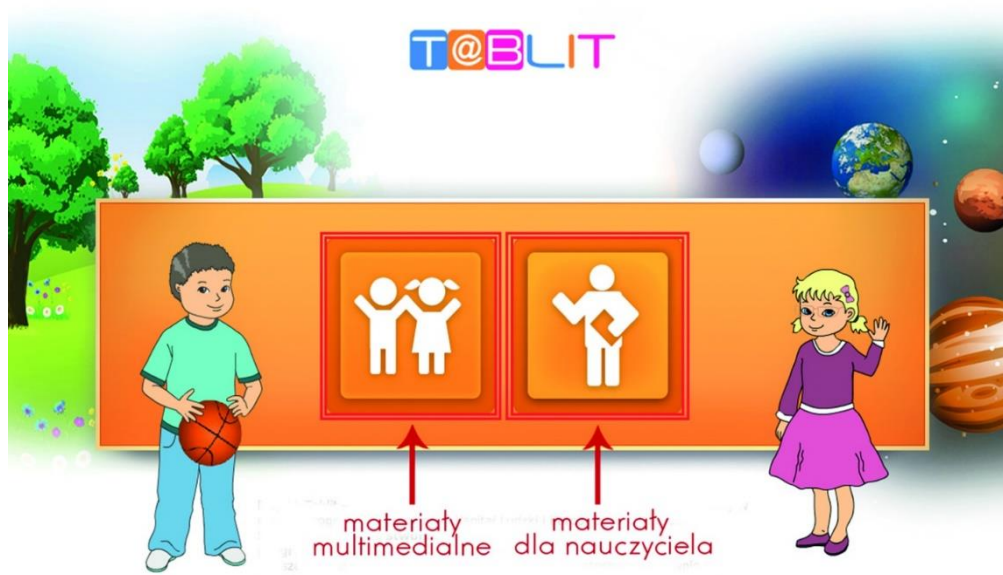
Najbardziej innowacyjnym elementem zasobów umieszczonych na tej stronie jest aplikacja hop4elt, którą można pobrać i uruchomić na każdym systemie operacyjnym i wyświetlić na tablicy multimedialnej.

Tablit powstał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Zbudowano go w oparciu o metodę modelowania dialogów Questioning the Author, metodę projektów oraz ciekawy przyrodniczy materiał multimedialny w języku angielskim. Są to animacje oraz filmiki (w języku polskim i angielskim), przybliżające dzieciom zjawiska przyrodniczo-naukowe, piosenki, słowniki w języku polskim i angielskim, związane z tematem oraz gry służące do nauki języka angielskiego. Większość dostępnych materiałów jest interaktywna, czyli wymaga reakcji i działania dziecka.

Mocną stroną programu Tablit jest integrowanie tematów projektów z modułem języka angielskiego. W rezultacie dzieci efektywniej uczą się języka i łatwiej zapamiętują poznawane słówka. Scenariusze projektów oraz spójne z nimi scenariusze zajęć językowych obfitują w różnorodne propozycje zadań dla dzieci.

Więcej informacji o Tablicie można znaleźć na stronie tablit.wa.amu.edu.pl/index.html.

Źródło: <https://images.app.goo.gl/QQoLLhwqXEg2DCsc9> (29-12-2021).

Khan Academy to organizacja non-profit, której misją jest zapewnienie wszystkim i wszędzie darmowej edukacji na wysokim poziomie. Dzięki narzędziom, dostępnym na platformie Khan Academy, nauczyciele mogą śledzić postępy uczniów, a świadomi luk w zrozumieniu materiału, mogą dopasować swój wysiłek do różnych potrzeb różnych dzieci. Uczniowie mogą

uczyć się w swoim własnym tempie, sięgając po nowy materiał lub uzupełniając luki w zrozumieniu tego, o czym była już mowa. W ten sposób skutecznie budują solidną wiedzę.

BANK MATERIAŁÓW AUDIO I WIDEO

Super Simple Learning to fantastyczny portal, na którym znajdziesz mnóstwo darmowych, bardzo prostych piosenek i rymowanek dla dzieci. Są tu piosenki na powitanie i pożegnanie, towarzyszące sprzątanii, służące do inicjowania zabawy w kółku z grupą dzieci oraz piosenki o zwierzętach, pogodzie, kolorach itd. Każda strona z określoną piosenką zawiera zapis jej tekstu i pomysły na zadania oraz zabawy z dziećmi, a także filmy użytkowników portalu, którzy pokazują, jak wykorzystują daną piosenkę podczas swoich zajęć. Dodatkowo, do większości piosenek można wydrukować karty pracy, karty obrazkowe (*flashcards*) oraz inne materiały edukacyjne. Portal posiada również swój kanał na YouTube o nazwie Super Simple Songs.

Mother Goose Club Playhouse to amerykański portal www.mothersgooseclub.com i kanał na YouTube z piosenkami i wyliczankami w języku angielskim. Znajdują się tam też nagrania wideo z pomysłami na zabawy oraz zapis nutowy i chwytły gitarowe do piosenek.

Jbrary to portal dwóch młodych bibliotekarek z Kanady, które prezentują materiały do wykorzystania podczas zabawy z dziećmi. Znajdziesz tam zarówno inspirujące wpisy na blogu, jak i całe bogactwo instruktażowych filmików. Są tam piosenki, zabawy paluszkowe, rymowanki i wiele innych materiałów.

Polecane kanały YouTube:

- The Singing Walrus,
- Muffin Songs,
- The Kiboomers,
- Illuminated Films.

Polecane bajki w języku angielskim:

- Sesame Street,
- Curious George,

- Peppa Pig,
- Martha Speaks,
- Gogo's Adventures with English,
- Word Girl,
- Magic English.

OFERTA WYDAWNICZA

Wydawnictwa specjalizujące się w kursach językowych dedykowanych placówkom oświatowym oprócz książek oferują obecnie pomoce cyfrowe, takie jak np. oprogramowanie do tablicy interaktywnej, odzwierciedlenie cyfrowe podręcznika i ćwiczeń, nagrania audio i wideo oraz dodatkowe zadania i interaktywne gry edukacyjne. Dostęp do tych materiałów mają zarówno nauczyciele, jak i uczniowie. W atrakcyjnej i przejrzystej formie dzieci utralają materiał poznany na lekcjach. Dzięki takim platformom mogą wrócić do ulubionych filmików, piosenek, skorzystać z obrazkowego słowniczka lub sprawdzić się, rozwiązując interaktywne zagadki i łamigłówki. Razem z bohaterami podręczników kontynuują w domu zabawę, rozpoczętą w szkole.

Czasami, żeby skorzystać z narzędzi cyfrowych, jesteśmy proszeni o rejestrację i/lub podanie specjalnego kodu, generowanego indywidualnie dla każdego nauczyciela. Nie dotyczy to jednak całej oferty wydawniczej. Natomiast kody dla uczniów najczęściej znajdują się w zeszytach ćwiczeń, które dzieci otrzymują na początku roku szkolnego.

Propozycje wydawnictwa Macmillan dla uczniów i nauczycieli:

- **Kanał YouTube**
www.youtube.com/user/MacmillanPolska
www.youtube.com/c/Macmillanenglish
- **Quizlet**
MacmillanPolska
- **Student's Practice Kit** – platforma, która zawiera interaktywne gry, filmy animowane i piosenki.

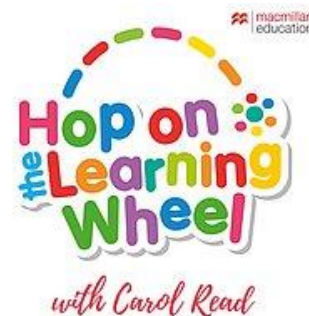

Źródło: <https://images.app.goo.gl/VoWLzjDdMYxJErXQ8> (29-12-2021).

- **The Hop on The Learning Wheel** – platforma z dodatkowymi materiałami dla nauczycieli, filmikami szkoleniowymi, pomysłami ćwiczeń oraz praktycznymi poradami od autorki Carol Read.

Biuro projektu: **Ogólnopolski Operator Oświaty**
ul. Jana Gorczyzewskiego 2/7; 60-554 Poznań
tel. 61 843 63 04; mail: biuro@operator.edu.pl

Propozycje wydawnictwa Oxford University Press dla uczniów i nauczycieli:

- **Kanał YouTube**

www.youtube.com/c/OUPELTGlobal

- **Quizlet**

OxfordPolska

- **Online Learning Zone (Primary)** – platforma, gdzie znajdziemy gry interaktywne, filmiki, piosenki, nagrania audio do zeszytów ćwiczeń, dodatkowe materiały i porady. Składa się z wielu komponentów dedykowanych do poszczególnych kursów, znajdujących się w ofercie wydawnictwa.

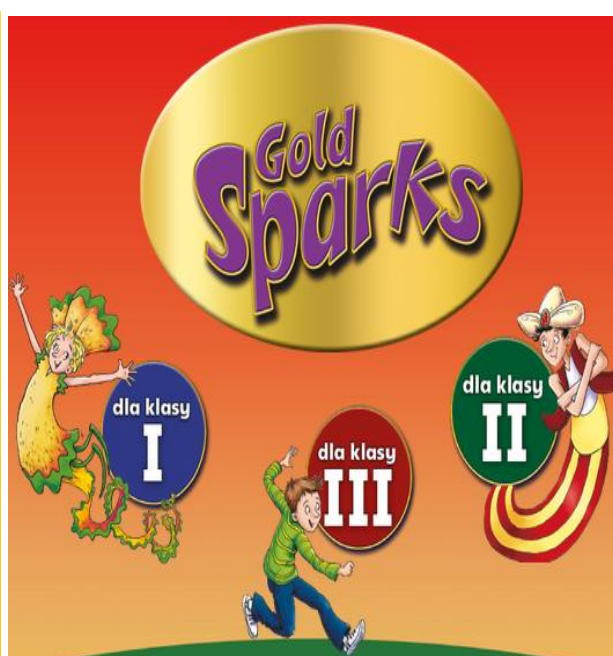

Online Learning Zone Primary

English Language games, activities and resources for learners including:
Activity Book audio • Songs • Videos • Advice for parents

Poniżej znajdują Państwo popularne w Polsce serie wydawnicze, które można również znaleźć na wyżej wymienionej platformie. Zachęcam szczególnie do odwiedzenia strony poświęconej publikacji „*Oxford Phonics World*”, która skupia się na fonetyce w nauczaniu języka angielskiego.

Propozycje wydawnictwa Pearson dla uczniów i nauczycieli:

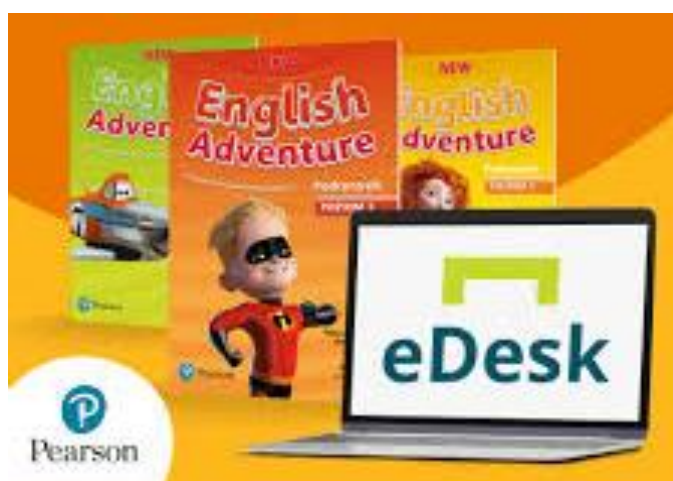
- **Kanał YouTube**

www.youtube.com/user/PearsonLongmanPL

- **Quizlet**

PearsonCentralEurope

- **eDesk** – strefa ucznia, gdzie znajdzie interaktywne gry i fiszki oraz dodatkowe materiały audio i wideo.

Źródło: <https://images.app.goo.gl/Xam27Sb99KeMwQpy8> (29-12-2021).

NIETYCZERPIALNE KOPALNIE POMYSŁÓW

British Council jest instytucją reprezentującą Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w zakresie współpracy kulturalnej i edukacyjnej. W placówkach stacjonarnych i na stronie internetowej <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/> znajdują Państwo zadania dla dzieci, plany lekcji, artykuły, pomysły metodyczne na pracę z piosenkami, opowiadaniem i wierszami, a także CLIL dla najmłodszych, plakaty i gry do druku.

Centrum Zasobów Języka Angielskiego to istniejące w kilku miastach Polski (Warszawa, Wrocław, Łódź, Szczecin, Gdańsk, Lubartów, Września i Kraków) miejsca, będące wspólną inicjatywą Ambasady USA oraz władz miast i instytucji, w których są zlokalizowane. Centra zapewniają nauczycielom możliwość doskonalenia metod i programu nauczania języka angielskiego w młodszych klasach. Umożliwiają bezpłatne korzystanie z zasobów Centrum, obejmujących książki na temat metodyki nauczania, plany lekcji i materiały praktyczne do użycia na zajęciach. W Centrach znajduje się „kącik do przeróbek”, gdzie nauczyciele mogą użyć maszyny do cięcia papieru lub laminator, aby stworzyć własne materiały na lekcje w klasie. Centra mają za zadanie wzmacniać wymianę doświadczeń i budowanie kontaktów pomiędzy nauczycielami języka angielskiego.

Polecane blogi:

- annapoplawska.pl,
- fullofideas.pl,
- easyteachingideas.blogspot.com,
- authentic-teaching.com,
- busyteacher.org.

3. Pomysły na realizację wybranych tematów

W tym podrozdziale chciałabym podzielić się z Państwem konkretnymi ćwiczeniami, realizującymi wybrane zagadnienia języka angielskiego dla etapu wczesnoszkolnego.

Rozumienie tekstu czytanego i doskonalenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem

Na pewno znają Państwo imiona bohaterów współczesnych bajek. Mali uczniowie często o nich opowiadają i z dumą prezentują gadżety, ubrania z wizerunkami swoich ulubieńców. Dla odmiany chciałabym zaproponować wykorzystanie na lekcji klasyków literatury dziecięcej. Jest bardzo prawdopodobne, że nasi podopieczni nie zetknęli się wcześniej z danymi historyjkami, a jak powszechnie wiadomo, element zaskoczenia sprzyja procesom poznawczym.

Wybrałam „*Brown Bear, Brown Bear, What Do You See?*” (Bill Martin Jr., Eric Carle) i „*The Very Hungry Caterpillar*” (Eric Carle), ponieważ pozycje te mogą okazać się pomocne przy wprowadzaniu lub utrwalaniu prostych zagadnień leksykalnych. W powyższych przykładach będą to następujące tematy:

- kolory,
- liczebniki (1-10),
- owoce,
- produkty spożywcze,
- nazwy zwierząt,
- dni tygodnia.

Jednocześnie zachęcamy uczniów do obserwacji otaczającej nas przyrody. Omawiając proces przemiany gąsienicy w motyla, można przybliżyć im treści z zakresu biologii, realizując tym samym zadanie międzyprzedmiotowe.

Aktywności:

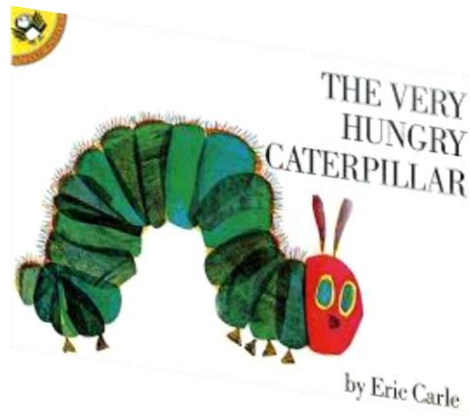
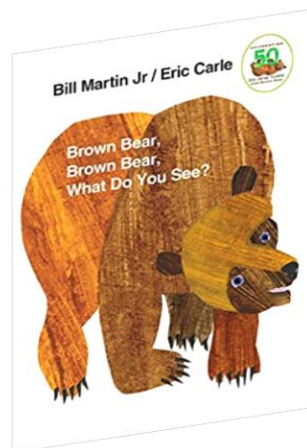
- Słuchanie ze zrozumieniem – nauczyciel czyta książeczkę samodzielnie, pokazując dzieciom ilustracje lub wyświetlając je na tablicy. W Internecie można znaleźć nagrania audio oraz animowane wersje prezentowanych tekstów. Przykładowe filmiki poniżej:
www.youtube.com/watch?v=WST-B8zQleM
www.youtube.com/watch?v=75NQK-Sm1YY
- Dyskusja na temat treści i zadawanie pytań sprawdzających zapamiętanie przez uczniów sekwencji zdarzeń.
- Rozwiązywanie zadań z kart pracy utrwalających słownictwo lub wykorzystanie leksykalnych gier interaktywnych.
- Zabawy ruchowe – dzieci naśladują zwierzątka wymienione w bajce lub pokazują różne etapy rozwoju gąsienicy.
- Projekty plastyczne – plakat dotyczący zwierząt i ich naturalnego środowiska lub przedstawiający etapy rozwoju gąsienicy (od jajeczka do motyla); wykonanie figurek z plasteliny.

- Nauka piosenek i rymowanek – rozszerzenie tematu o miejsca krajobrazu, ćwiczenie poprawnej wymowy dni tygodnia, utrwalenie nazw owoców i liczebników od 1 do 10.

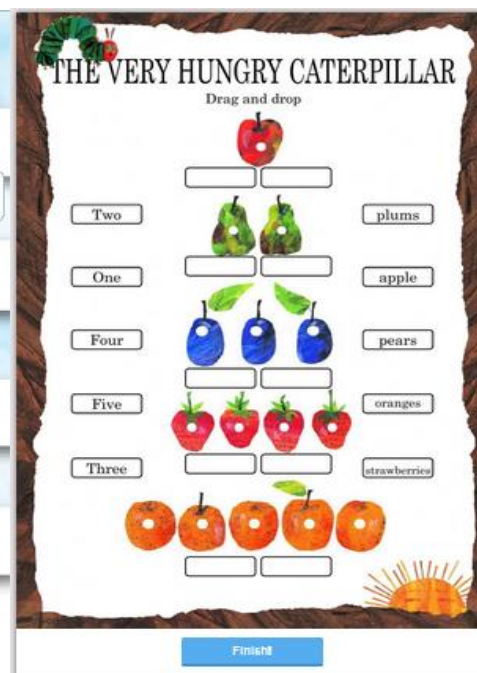
The Bear Went Over The Mountain: www.youtube.com/watch?v=KCLjdL8g-8s

Days of the week: www.youtube.com/watch?v=mXMofxDPUQ

10 Apples On My Head: www.youtube.com/watch?v=0IS9btv3GVk

Interaktywne karty pracy:

Źródła:

[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_\(ESL\)/Colours/Brown_bear, Brown_bear,_What_colour_do_you_see\\$ nq295952ir](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Colours/Brown_bear,_Brown_bear,_What_colour_do_you_see$ nq295952ir)

[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_\(ESL\)/The_Very_Hungry_Caterpillar/The_Very_Hungry_Caterpillar_-_Drag_and_drop_gp6161yj_\(30-12-2021\).](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/The_Very_Hungry_Caterpillar/The_Very_Hungry_Caterpillar_-_Drag_and_drop_gp6161yj_(30-12-2021).)

The life of a caterpillar – za pomocą gestów odgrywamy cykl życia gąsienicy:

1. *You're a little egg* (ukucnij i skul się).
2. *You're a little caterpillar* (ukłęknij, poruszaj ciałem jak gąsienica i rozglądaj się wokół).
3. *You're a big caterpillar* (wstań, poruszaj ciałem jak gąsienica i kołysz się w miejscu).
4. *You go to sleep* (złóż ręce pod głową jak do snu i zamknij oczy).
5. *You're a beautiful butterfly!* (rozłóż ramiona jak skrzydła i udawaj, że lataasz).

Źródła: <https://images.app.goo.gl/fpfzp6UstsGpD8Rx6> <https://images.app.goo.gl/qmkLrz7aKZw63BHQ6> (30-12-2021).

Źródło: <https://images.app.goo.gl/upuDCYRt64PSJKso7>, (30-12-2021).

Czasownik „BYĆ”

Czasownik „TO BE” jest pierwszym, który uczniowie poznają we wczesnym etapie procesu nauczania języka angielskiego. Pozwala on uczniom tworzyć proste zdania ze słownictwem, którego nauczyli się do tej pory.

Na pierwszej lekcji dotyczącej tego zagadnienia gramatycznego najlepiej skoncentrować się tylko na strukturach z zaimkami osobowymi *I, You, He/She/It*, a dopiero na dalszym etapie realizacji tematu przedstawić odmianę czasownika dla zaimków osobowych liczby mnogiej. W części wprowadzającej lekcji przedstaw słownictwo, którego zamierzasz używać np. członkowie rodziny, emocje i inne przymiotniki, ponieważ uczniowie będą wówczas mogli tworzyć pełne i sensowne zdania.

Aktywności:

- Rozwiązywanie zadań z kart pracy lub wykorzystanie gramatycznych gier interaktywnych.
- Projekt plastyczny – dzieci wykonują drzewo genealogiczne i nazywają członków rodziny.
- Oglądanie materiału wideo – utwalenie nazw członków rodziny, prezentacja koncepcji drzewa genealogicznego przy jednoczesnym ćwiczeniu konstruowania prostych zdań z czasownikiem „być”.

Class 1 English | Am, Is and Are: www.youtube.com/watch?v=zCjxFWn11nY

Materiały interaktywne i w wersji do druku z portalu anglomaniacy.pl

Verb Be
exercises for kids learning English

grammar reminder exercises printables

GRAMMAR REMINDER
Need some grammar help? Read the grammar reminder below before you do our exercises!

POSITIVE FORM
To make the positive, we put the verb (am, are, or is) after the subject (personal pronoun, noun or proper name).

NEGATIVE FORM
In the negative form we add the negative word *not* after the verb (am, are, or is).

QUESTION FORM
We make a question form by putting the verb (am, are or is) first and the subject next.

Źródło: <https://www.anglomaniacy.pl/verbs-be-exercises.htm> (30-12-2021).

Środki transportu

Realizując ten temat, poszerzamy znajomość słownictwa, ale również realizujemy treści dotyczące edukacji społeczno-kulturowej np. omawiając zasady bezpiecznego korzystania z przejścia dla pieszych, podejmując dyskusję o zanieczyszczeniu powietrza spalinami oraz zwracając uwagę naszych uczniów na charakterystyczny dla danego kraju wygląd środków transportu (np. czerwony, piętrowy autobus, żółta taksówka itp.).

Aktywności:

- Zabawy ruchowe z muzyką, nauka tekstu piosenki i trening uważnego słuchania oraz szybkiego reagowania.

The Wheels on The Bus: www.youtube.com/watch?v=e_04ZrNroTo

Red Light, Green Light: www.youtube.com/watch?v=xoyEDrMDirA

- Dyskusja na temat sygnalizacji świetlnej i zasad bezpiecznego poruszania się na drodze.
- Rozwiązywanie zadań z kart pracy, utrwalających słownictwo lub wykorzystanie leksykalnych gier interaktywnych.
- Projekty plastyczne – plakaty, makiety, modele przedstawiające różne środki transportu.
- Zgadywanki – uczniowie podają nazwę środka transportu na podstawie fragmentu obrazka lub dźwięku, którego wydaje dany pojazd.
www.youtube.com/watch?v=C_pckJhSmGc
www.youtube.com/watch?v=REthS7HIKVQ
- Pogadanka na temat wyglądu środków transportu charakterystycznych dla danego kraju.

Źródło: <https://images.app.goo.gl/Suh14gPJJWyquEnt8> (30-12-2021).

Źródło: <https://images.app.goo.gl/HLPeUKM2Wgpmmq4A> (21-12-2021).

Źródło: <https://images.app.goo.gl/YikHURwD5TAGJ59e7> (30-12-2021).

Interaktywne gry edukacyjne dostępne na platformie Wordwall

Hello Explorer 3 - unit 7 - lesson 1

Znajdź słowo wg Aalmadr

2 Means of transport

Przebij balon wg Olgacedro1

Means of transport

Test wg Natmail2

Hello Explorer 3 - unit 7 - lesson 1

Przenośnik taksówkowy wg Aalmadr

MEANS OF TRANSPORT 2

Anagram wg Peterblack

Means of Transport

Test wg Iwonakowalska19

MEANS OF TRANSPORT 2

Anagram wg Ejan

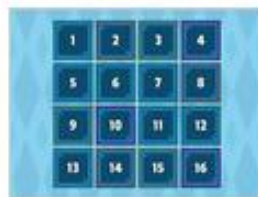
Means of transport kl 2

Test wg Akubiak30

Means of transport 2

Wisielec wg Aleksandra177

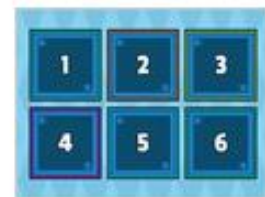
Means of transport 2

Odkryj karty wg Angiop1275

means of transport

Połącz w pary wg Haniak78

SUMMER TIME 2 MEANS OF TRANSPORT

Źródło: www.wordwall.net/pl-pl/community/klasa-2/means-of-transport (30-12-2021).

ZAKOŃCZENIE

Niniejsza publikacja powstała z myślą o nauczycielach edukacji wczesnoszkolnej, którzy chcieliby inicjować wśród swoich uczniów przygodę z językiem angielskim, motywować dzieci do dalszej nauki oraz doskonalenia umiejętności językowych. Zawarte w niej obserwacje i propozycje różnych form aktywności znajdują zastosowanie w mojej codziennej pracy nauczyciela języka angielskiego.

Mam ogromną nadzieję, że każdy z czytelników znajdzie w książce coś dla siebie. Będzie mi niezmiernie miło, jeżeli publikacja okaże się wartością dodaną w procesie wzbogacania Państwa warsztatu pracy.

*„Nauczyciel... to przewodnik i lider, sternik łodzi. Jednakże energia,
która tę łódź napędza, musi pochodzić od uczących się.”*

Taylor MacKenzie

